PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 75 (8168)

TRST, sreda, 29. marca 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

SEJI VSEDRŽAVNEGA VODSTVA KD IN CK PSIUP

FORLANI POSTAVLJA TEŽKE POGOJE ZA NADALJNJE SODELOVANJE S PSI

Socialisti naj bi se odrekli tezi o bolj naprednih ravnovesjih - Možnosti sodelovanja z liberalci - PSIUP predlaga skupni program vse levice za prihodnjo zakonodajno dobo

RIM, 28. — Sedanja predvolilna faza je posvečena pripravam političnih dokumentov, s katerimi se mislijo stranke predstaviti volivcem. Danes sta se s temi vprašanji ukvarjala vsedržavni svet KD, kateremu je poročal tajnik Forlani, in centralni komite PSIUP.

Zunanja politika, notranjepolitični problemi, gospodarski položaj in odnosi med KD in drugimi političnimi silami so bile glavne točke Forlanijevega poročila. Glede zunanje politike je Forlani dejal, da KD deluje za to, da bi bila Italija aktivni del Evrope, ter da je idealno povezana s silami, ki se v svetu borijo za mir in svobodo. Atlantsko zavezništvo ostaja najboljši element

Tajnik KD Forlani

varnosti. Italija pa v njem sodeluje s politično obvezo in z «zvestobo in predanostjo naših oboroženih sil, katerim gre hvaležnost dežele».

Glede notranje politike je Forlani najprej zanikal, da bi KD želela prekinitev zakonodajne dobe. Opozoril je na pojave ekstremizma, ki bi hoteli pripeljati deželo nazaj. «Mi želimo, je dejal Forlani, da bi se spopad med političnimi silami in med družbenimi silami vrnil v strugo normalnosti ter želimo ohraniti ravnovesje, ki je nujno potrebno za napredek».

Forlani je opravil pozitiven obračun pretekiega sodelovanja v levosredinski vladi, ki je pripravila — je dejal tajnik KD — univerzitetno reformo, reformo srednje šole, reformo družinskega prava, novi zakonik kazenskega postopka in zdravstveno reformo, ki je v fazi poglobitve. Glede programa KD za prihodnjo zakonodajno dobo, ki ga bodo objavili pojutrišnjem v strankinem glasilu «Il Popolo», je Forlani napovedal, da se deli na sledeča poglavja: institucije in vprašanja države, javni red, sodstvo, šola, zdravstvena reforma, Jug in gospodarsko načrtovanje. Nekatere teh problemov bi lahko po Forlanijevem mnenju že prej rešili, če bi obstajal trdnejši odnos sodelovanja med vladnimi strankami in če bi vlada razpolagala z večjo varnostjo in stabilnostjo.

Gospodarski položaj je težak; Forlani je priznal nekatere napake gospodarske politike zadnjih let, ki so bile po večini posledice nujnih kompromisov. Med pogoji za politiko razvoja je tajnik KD naštel obstoj zadostnega profita za podjetja in nov zagon proizvodnje kot nujno osnovo za politiko zaposlovanja. V tej zvezi so temeljnega pomena trije elementi: politika javnih stroškov, obnova gradbeništva in povečanje investicij. Treba je tudi ponovno ustvariti pri gospodarskih dejavnikih ozračje zaupanja. Med najnujnejšimi reformami pa je Forlani izrecno omenil vprašanji Juga in zaposlovanja.

Ko je govoril o povolilnih perspektivah ter o odnosih z drugimi političnimi silami, je Forlani izrekel milo kritiko na račun republikancev, pri katerih je prevladalo iskanje originalnega političnega prostora, pri čemer je PRI zavzela kritično funkcijo, ki nazadnje ni bila več usklajljiva z vladno obveznostjo.

Socialdemokratom pa je tajnik KD očital predvsem polemiko proti nekaterim demokrščanskim strujam ter jih obtožil, da so na umetni način ustvarjali razloge za spore.

Kot je bilo pričakovati, je bil Forlani najbolj oster do socialistov. Najprej je potrdil absolutno ideološko in politično nasprotovanje KD komunizmu ter v tej zvezi zavrnil «težnje po novem frontizmu». Če bi PSI ocenjevala svoje sodelovanje z demokratičnimi silami kot koristen, toda nezadovoljiv moment, oziroma kot prehodno fazo k drugačnim zavezništvom in drugačnim ravnotežjem, bi to dejansko pomenilo obnavljanje frontizma, kar bi bilo za KD nesprejemljivo; zaradi tega bo moral PSI na svojem prihodnjem kongresu sprejeti jasno odločitev.

Glede KPI je Forlani dejal, da ni zadnji strankin kongres prinesel nobenega novega elementa, tudi zaradi tega, ker je šlo za «volilni kongres». Tajnik KD se je skliceval na «solidarnost KPI do smernic, ki prihajajo iz SZ» ter se negativno izrekel o zahtevi KPI, da bi se predstavila kot demokratična in vladna sila. Forlani je tudi — sicer nekoliko zavito — obtožil komunistično partijo, da podpihuje levičarska ekstremistična gibanja, čeprav potem skuša ločiti svojo odgovornost od njihove.

Popolnoma drugačna pa je Forlanijeva ocena liberalcev: tajnik KD je odkrito dejal, da se v sedanjem položaju odpira možnost «novega prostora za liberalno prisotnost v političnem dialogu» ter da KD ne bo podcenjevala važnosti tega dejstva.

Sejo vsedržavnega sveta KD so po Forlanijevem poročilu prekinili, popoldne pa je bila na sporedu razprava, v katero so med drugim posegli predsednik senata Fanfani, predsednik vlade Andreotti, minister za delo Donat Cattin in drugi. Po kratki Forlanijevi repliki so soglasno izglasovali resolucijo, ki odobrava poročilo strankinega tajnika. Še pred glasovanjem pa je Donat Cattin dal glasovalno izjavo, v kateri sicer opozarja, da se ne strinja z nekaterimi tezami PSI, vendar dodaja, da se ne strinja s Forlanijevim poročilom, ko kritizira socialiste, istočasno pa se znatno približuje liberalcem. Donat Cattin, ki je sicer glasoval za zaključno resolucijo, je napovedal, da se bo boril proti takim izbiram, ker so naperjene v preteklost in vodijo stranko do tega, da gleda nazaj.

V centralnem komiteju PSIUP je imel uvodno poročil tajnik Valori, ki je obtožil KD, PSDI, in PRI, da se poslužujejo volilne kampanje za poudarjanje premika na desno vseh treh strank. V takem položaju bi morebitna nova izdaja levega centra bila tako premaknjena na desno, da bi postala desni center. Tajnik PSIUP je obtožil socialiste, da se ne zavedajo tega dejstva ter da dajejo sluti možnost bodočega sodelovanja s KD po volitvah.

PSIUP predlaga vsej levici, KPI in PSI, sporazum za prihodnjo zakonodajno dobo, na osnovi katerega naj bi se stranke obvezale podpreti skupni minimalni program ter skupaj ocenjevati vprašanja vlade ali opozicije. Po mnenju tajnika PSIUP mora vsa levica skupaj stati v opoziciji, ali pa, če bi bili dani pogoji in možnosti, mora skupaj prevzeti odgovornost za novo politično vodstvo. Razprava o Valorijevem poročilu se bo nadaljevala tudi jutri, ko bodo odobrili politični dokument, ki bo vseboval programsko volilno platformo.

Tajnik PSI Mancini se je danes sestal s predsednikom vlade Andreottijem, katerega je opozoril na nekatera kočljiva vprašanja sedanje predvolilne faze. Mancini je predvsem poudaril potrebo, da bi volilni spopad potekel v mirnem ozračju, da bi lahko volivci umirjeno in preudarno oddali svoj glas. Opozoril je tudi na odgovornost, ki jo ima vlada v tej zvezi, in predvsem notranje in pravosodno ministrstvo. Tajnik PSI je tudi protestiral zaradi neobjektivnega poročanja radia in televizije o zadnjih dogodkih v zvezi s Feltrinellijevo smrtjo in z novim razpletom preiskave o pokolu v milanski banki.

FAŠISTIČNA TROJICA IZ TREVISA NA ZATOŽNI KLOPI

PREISKAVO PROTI RAUTIJU BO VODIL DR. D'AMBROSIO

Milanski sodnik se že ukvarja s preiskavo o smrti anarhista Pinellija

MILAN, 28. — Formalno preiskavo proti članu vsedržavnega vodstva MSI Pinu Rautiju, založniku Giovanniju Venturi in pravniku Francu Fredi, ki so osumljeni da so organizirali krvave atentate 12. decembra 1969 v Milanu in Rimu, bo vodil preiskovalni sodnik dr. Gerardo D'Ambrosio. Sklep v tej zvezi je sprejel danes šef preiskovalnega urada milanskega sodišča dr. Antonio Amati.

Sodnik D'Ambrosio se je že ukvarjal s pokolom v Milanu, saj mu je bila poverjena preiskava o smrti anarhista Giuseppa Pinellija, ki je nekaj dni po atentatih v še nepojasnjenih okoliščinah «padel» s četrtega nadstropja, kjer je sedež političnega urada, na dvorišče kvesture. Dr. D'Ambrosio je v tej preiskavi pokazal veliko prizadevnost, saj je med drugim ukazal dodatno obdukcijo anarhistovega trupla ter pred nekaj dnevi opravil tudi poskus z lutko, ki so jo vrgli skozi okno političnega urada milanske kvesture, da bi ugotovil, če se način padca ujema z uradno verzijo policije, po kateri je Pinelli napravil samomor. To verzijo so uradni krogi podprli s trditvijo, da je bil anarhist vpleten v atentate, kar pa je nadaljnji potek preiskave popolnoma izključil. Prav zaradi tega so nastali upravičeni dvomi o samomoru, tako da je celo glasilo vladne stranke PSI pisalo, da so anarhista ubili z udarcem karateja, šele nato pa vrgli skozi okno.

Šef preiskovalnega urada Amati je v srečanju s časnikarji povedal, da je dokumentacijo, ki jo je iz Trevisa poslal sodnik Stiz, predal svojemu kolegu D'Ambrosiu skupaj s predlogi treh namestnikov državnega pravdnika, ki so opravili prvi pregled dokaznega gradiva. Po neuradnih vesteh so namestniki zavrnili zahtevo branilcev Rautija in Frede, da bi fašista izpustili na začasno svobodo, vsekakor pa priče dokončni sklep preiskovalnemu sodniku. Dr. D'Ambrosio se bo moral najprej izreči o morebitni izpustitvi Pina Rautija, glede katerega bo moral pregledati nekatere dokumente branilcev. Med temi je baje tudi izjava uprave rimskega skrajnodesničarskega dnevnika «Il Tempo», pri katerem je bil Rauti zaposlen, ki naj bi nudila obtožencu alibi.

V STROGI TAJNOSTI IZ STRAHU PRED PALESTINSKIMI ATENTATI

Husein v Ameriki išče pomoči za svoj načrt o Cisjordaniji

Neuradni pogovor z Nixonom - Izjava Aba Ebana - Volitve v Samariji in Jerihu poskus ustanovitve «kvizlinške vlade»?

WASHINGTON, 28. — Jordanski kralj Husein je priletel v ameriško prestolnico na neuraden, a važen sestanek s predsednikom Nixonom. Pri ZDA išče podporo za svoj načrt o združeni arabski kraljevini, ki naj bi nudila zasedeni Cisjordaniji posebno avtonomijo (pod izraelskim nadzorstvom) v okviru kronske združitve z Amanom.

V tem smislu so ga podprli, čeprav posredno, tudi Izraelci. V zasedeni Cisjordaniji so namreč organizirali občinske volitve, ki potekajo po jordanskih zakonih in veljajo samo za jordanske državljane. Vse poteka tako, kot bi Izrael ustvarjal videz, da že sedaj dopušča možnost povratka Cisjordanije pod hašemitsko krono, vsaj formalno.

Nixon, s katerim se je Husein takoj po svojem prihodu v Ameriko pogovarjal nekaj ur, še vedno ne ve, kako uskladiti dvojno potrebo: podpreti jordanskega vladarja, tudi zato, ker je nekako izdal arabsko enotnost; z druge pa, kako to podporo izraziti na način, ki ne bi izzvenel kot odpoved tradicionalni podpori najbolj agresivnim krogom iz Tel Aviva.

Huseinov obisk v ZDA ni uradnega značaja. Nasprotno, vse kaže, da ZDA ne mislijo na izrazito podporo kraljevemu načrtu, temveč le na možnost objave take podpore, ki bi nikogar ne obvezovala. Tudi Husein, resnici na ljubo, javna podpora trenutno ne zanima, saj bi znižala njegove delnice pri drugih arabskih državnikih. Pač pa bi rad prepričal Nixona pred njegovim majskim potovanjem v Moskvo. Sovjetski voditelji se doslej niso izrekli o načrtu, tudi njihov tisk dokazuje dobršno mero previdnosti, kar pa je jordanskemu vladarju dalo trohico upanja. Nixon naj bi ga torej v Moskvi podprl in si zagotovil sovjetsko posredovanje pri najbolj nepopustljivih arabskih krogih.

Husein bi se, kar zadeva Kremelj, zadovoljil s tiho privolitvijo, oziroma z odsotnostjo polemike. Z druge strani pa upa, da bodo ZDA posredovale tudi pri Goldi Meir, do katere imajo lažji pristop. Res je sicer, da je podpredsednik izraelske vlade Allon delno podprl Huseinovo idejo, ali vsaj pustil odprta vrata pogajanjem, vendar je uradno stališče Tel Aviva negativno.

Kralj je dospel v ZDA v največji tajnosti. Zanj so vedeli samo agenti FBI. Tudi njegovi premiki po ameriški prestolnici so tajni in zastraženi, ker se boje atentatov Palestinska gverila je namreč objavila proglase, v katerih vabi svoje člane, naj «ubijejo Huseina, kjerkoli in kakorkoli». Jordanski kralj se je popoldne srečal tudi z ameriškim zunanjim ministrom Rogersom, zvečer pa mu je Nixon priredil svečano večerjo delovnega značaja. Domnevajo, da bo Husein ostal v ZDA nekaj dni, ker se bo tudi dal pregledati v vojaški bolnišnici. Na povratku v domovino se bo ustavil v Parizu in Londonu, po mnenju nekaterih komentatorjev, pa tudi v Moskvi.

Iz Tel Aviva medtem poročajo, da je zunanji minister v izraelski vladi Aba Eban dejansko podprl Huseina s tem, da je med vrsticami neke svoje izjave namignil na možnost izraelsko - jordanskih pogajanj o Cisjordaniji. Dejal je namreč, da se Izrael ni «sporazumel z Jordanijo», da je pa «sporočal svoje mnenje sosednji arabski vladi preko raznih kanalov, tudi s pomočjo onih, ki so prešli mejo». Eban je še dodal, da si Izrael želi kompromisa z arabskimi državami, kar naj privede do pogajanj in miru.

V Cisjordaniji so se zvečer zaključile občinske volitve v devetih občinah v Samariji in Jerihu. Kakšen je namen teh volitev? V Tel Avivu pravijo, da hočejo normalizirati položaj. Je pa tudi res, da potekajo volitve na dokaj čuden način. Predvsem to, da so izraelske okupacijske oblasti uveljavile za te volitve stari jordanski davčni cenzus zaradi katerega ima volilno pravico le pet odstotkov prebivalstva (moškega spola, ker ženskam niso priznali državljanskih pravic). Volivce je bilo nekaj nad 16 tisoč, vendar se je pozivu oblasti odzvalo le 13 tisoč. Cisjordanija pa šteje 330.000 prebivalcev. Drugi so ostali doma, ker so se zbali represalij palestinskih gverilcev.

Ves potek volitev v Cisjordaniji

Jordanski kralj Husein

daje misliti na tajen sporazum med Tel Avivom in Amanom, po katerem naj bi Izrael v ničemer ne spremenil zakonodaje na zasedenem ozemlju in tako, čeprav posredno, priznal jordansko suverenost nad področjem, kjer bi ustanovili kvislinško vlado, kot prvi korak do «združenega arabskega kraljestva» v senci izraelskih topov.

ZADNJA SEJA SEVERNOIRSKEGA PARLAMENTA

S stavko in demonstracijo protestanti izrazili nepokornost londonski vladi

Dva civilista ubita ob eksploziji malega tovornjaka pred policijsko postajo pri Londonderryju

BELFAST, 28. — Severnoirski protestanti nadaljujejo z demonstracijami proti odvzemu oblasti krajevnemu parlamentu in krajevni vladi ter imenovanju britanskega ministra, ki bo za eno leto v imenu londonske vlade upravljal Ulster. Danes se je nadaljevala in zaključila 48-urna stavka, ki so jo proglasile protestantske skrajne organizacije. Po vesteh iz Belfasta je tudi danes stavkalo mnogo protestantskih delavcev in večja mesta so bila dejansko izumrla. Prav tako je bil skoraj popolnoma ustavljen promet na železnicah in letalski promet. Opazovalci v Severni Irski menijo, da so protestantski delavci s stavko še bolj okrepili skrajne politične organizacije. Zato pričakujejo, da bodo protestanti zaostrili oblike boje proti ukrepom britanske vlade, hkrati pa tudi boj proti katoličanom.

Pred severnoirskim parlamentom v Belfastu je bila danes velika demonstracija, na kateri se je zbralo okrog 150.000 ljudi. Množici sta spregovorila predsednik vlade Faulkner, ki je z razpustom parlamenta podal ostavko, in voditelj skrajne protestanske organizacije «Vanguard» Craig. Med govorom predsednika vlade je množica vzklikala Craigu, ki je nato spregovoril in dejal, da je London izdal Severno Irsko in ji napravil veliko krivico s prevzemom neposredne oblasti v Belfastu.

Medtem ko je množica zapuščala trg pred parlamentom, je Faulkner imel pred poslanci zadnji govor kot predsednik vlade. V njem je povedal, da so vsi ministri dosledno nasprotovali londonskemu načrtu.

Ozračje v vsem Ulstru je izredno napeto. V Limavadyju pri Londonderryju je eksplodiral mali tovornjak poln razstreliva, ki so ga neznanci pripeljali pred policijsko postajo. Eksplozija je ubila dve osebi in poškodovala policijsko poslopje. To sta prvi smrtni žrtvi v Ulstru po objavi sklepa londonske vlade, da bo prevzela vso oblast v Severni Irski. Zvečer pa je prišlo v Belfastu do nekaj manjših spopadov med protestantskimi demonstranti in policijo. V protestantskem mestnem predelu Ardoyne so ostrostrelci ranili dva civilista. Skupina protestantov pa je na povratku z zborovanja pred parlamentom začela izzivati pred neko katoliško šolo. Na srečo ni prišlo do kakega hujšega spopada.

V tem ozračju so danes v Londonu objavili vsebino zakonskega osnutka, ki določa, da bo britanski parlament prevzel neposredno oblast v Severni Irski za eno leto. Zakon je bil že predložen v prvem čitanju v britanski zbornici. Na osnovi tega zakona bo jutri tajnik za Severno Irsko Whitelaw prevzel v Ulstru vso oblast v imenu britanske vlade.

Britanska poslanska zbornica je nocoj dokončno odobrila zakon o prevzemu neposredne oblasti za eno leto v Ulstru. Za zakon je glasovalo 483 poslancev, proti pa samo 18. Zakon stopi jutri v veljavo.

Demonstracija severnoirskih protestantov v Belfastu proti prevzemu neposredne oblasti britanske vlade v Ulstru

V Beogradu posvetovanja med SFRJ in Francijo

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 28. — Danes je prispel v Beograd generalni tajnik francoskega zunanjega ministrstva Herve Alphand s soprogo in sodelavci. Med dvodnevnim bivanjem v Beogradu se bo Alphand pogovarjal z namestnikom zveznega tajnika za zunanje zadeve Jakšo Petričem o aktualnih svetovnih vprašanjih, posebno o položaju v Evropi in jugoslovansko - francoskih odnosih. To je potrdil tudi Alphand v svoji kratki izjavi na letališču ob prihodu v Beograd.

V zveznem tajništvu za zunanje zadeve opozarjajo, da gre za običajna posvetovanja, ki so se doslej pokazala kot zelo koristna in na podobnost pogledov obeh držav, na načela mednarodnih odnosov in sodelovanja, na aktualne svetovne ideološke probleme in način njihovega reševanja in odstranjevanja. V dvostranskih odnosih, kot se ugotavlja v beograjskih političnih krogih, ni nobenih odprtih in nerešenih vprašanj. Alphand se bo zadržal v Beogradu do četrtka, nato bo odpotoval na enodnevni oddih v Dubrovnik, od koder bo v soboto odpotoval v Rim.

B. B.

LON NOL POZIVA MEŠČANE K OROŽJU

V Pnom Penhu pričakujejo novo partizansko ofenzivo

Ostri boji južno od prestolnice kvizlinške republike - Sovjetska vojaška delegacija v Hanoju

PNOM PENH, 28. — Lon Nolova kvizlinška vlada je pozvala mestno prebivalstvo, naj se oboroži, založi s hrano in izkoplje obrambne jarke pred partizanskim napadom na kamboško prestolnico V Pnom Penhu vlada skrajna napetost, medtem ko vladno letalstvo nenehno sipa tone bomb na deželo za mestno periferijo, kjer se zbirajo enote hmerske osvobodilne fronte princa Sihanuka. Poseben ladijski konvoj, ki ga je pospremilo 35 topničark, nekaj eskadrilj letal in helikopterjev, je po reki Mekong pripeljal zaloge goriva in orožja. Med ljudstvom vre, saj le redki podpirajo kolaboracionistično filoameriško vlado na pol paraliziranega generala Lon Nola.

Medtem pa poročajo iz Kompong Trancha, 120 km iz Pnom Penha, da traja srdita bitka med vladnimi in partizanskimi četami že nad 36 ur. Število mrtvih je na obeh straneh visoko, vendar menijo, da se verjetnost zmage nagiba na stran partizanov, ki bi v takem primeru pohiteli proti prestolnici. Večji spopadi so bili tudi v Paing Asey-u, 50 km južno od glavnega mesta.

Z osvobojenega področja v Južnem Vietnamu poročajo, da so enote ljudske zaščite sestrelile štiri ameriške helikopterje. Del posadke je rešila kolona južnovietnamskih padalcev, vendar ni šlo brez prask z zasedami.

V New York so se vrnili sindikalisti Gibbons, Caldwell in Livingston, ki so obiskali Severni Vietnam. Izjavili so, da bodo v svojih sindikatih, ki združujejo skoraj tri milijone članov, organizirali gibanje proti indokitajski vojni. O svojih razgovorih z vietnamskimi voditelji bodo poročali Kissingerju.

V Hanoju pa se mudi sovjetska vojaška delegacija, v kateri so maršal Baticki (načelnik delegacije), A. N. Ševčenko za letalstvo in mornarico, F. M. Boldarenko za raketne protiletalske baterije, M. T. Beregovoj za enote radarske protiletalske enote. Delegacijo je sprejel načelnik vietnamskega vojnega štaba general Giap, ki se jim je zahvalil za sovjetsko pomoč Severnemu Vietnamu. Baticki je nazdravil «zmagi vietnamskega ljudstva» in predal Giapu pozdrav sovjetskega obrambnega ministra Andreja Grečka.

Poljski sejm izvolil novo vodstvo republike

VARŠAVA, 28. — Poljski «sejm» (parlament) se je sestal na svoji prvi seji po volitvah. Za svojega predsednika, ki mu pravijo, po izročilu, «maršal» je izvolil voditelja «kmečke stranke» Stanislawa Gucwo, za namestnike pa Benezza (demokratska stranka), Skibniewsko Halino (neodvisna) in Werblana (komunista)

Po kratkem govoru tajnika poljske partije Gierека je parlament izvolil državni svet. Predsednik državnega sveta (poglavar države) bo odslej profesor zgodovine Henryk Jablonski, mandatar za predsednika vlade pa Piotr Jaroszewicz.

Jakubovski v Sofiji

SOFIJA, 28. — Poveljnik oboroženih sil varšavskega pakta sovjetski maršal Ivan Jakubovski je od včeraj na uradnem obisku v Bolgariji. Danes je odpotoval iz bolgarske prestolnice v neznan kraj. Tako poroča bolgarska časopisna agencija. Včeraj se je Jakubovski sestal s predsednikom državnega sveta in tajnikom bolgarske partije Živkovom, z bolgarskim obrambnim ministrom in z drugimi osebnostmi.

Odnosi med Vzhodno in Zahodno Evropo

LONDON, 28. — Glavni tajnik atlantske zveze Luns, ki je dva dni na uradnem obisku v Veliki Britaniji, je imel danes pogovor s predsednikom vlade Heathom, na katerem sta obravnavala zlasti vprašanja odnosov med Vzhodom in Zahodom, evropsko varnost in gospodarska vprašanja. Med svojim obiskom v Londonu se je Luns pogovarjal predvsem o možnosti sklicanja konference o evropski varnosti in o morebitnih stikih med predstavniki NATO in varšavskega pakta za sklenitev dogovora o vzajemnem ravnovesnem zmanjšanju oboroženih sil v Evropi.

O odnosih med Vzhodom in Zahodom v Evropi se bo pogovarjal v Washingtonu, kamor je prišel danes, tudi zahodnonemški podtajnik za zunanje zadeve Egon Bahr. Kot poročajo iz Washingtona je Bahr odpotoval v ZDA z namenom, da izve kaj več o prihodnjem potovanju Nixona v Sovjetsko zvezo. Kot je znano, je imel Bahr veliko vlogo pri sklenitvi pogodbe z Varšavo in Moskvo in je sedaj glavni pogajalec bonske vlade s predstavniki Vzhodne Nemčije.

SEDMI KROG POGAJANJ MED SZ IN ZDA V HELSINKIH

Pred sporazumom o strateškem orožju?

HELSINKI, 28. — Poldrugo uro je trajal razgovor med Američanom Smithom in Rusom Semjonovom, ki vodita pogajanja za nadzorstvo nad strateškim orožjem v ZDA in ZSSR, svetovni javnosti znana kot «pogajanja SAIT».

S tem prvim srečanjem se je začel sedmi in, verjetno, zaključni krog razgovorov, ki po mnenju vseh opazovalcev vodi k delnemu sporazumu na enem izmed sektorjev obrambe obeh velesil. Sporazum, tudi delnega značaja, je Kremlju in Beli hiši krvavo potreben v roku dveh mesecev, ko bo Nixon obiskal Sovjetsko zvezo. V Moskvi bi namreč ameriški državnik in sovjetski voditelji podpisali ta dogovor in s tem odprli novo zgodovinsko dobo sporazumevanja med velesilama.

Drugo srečanje na najvišji ravni bo v četrtek, pred tem pa se bodo v finski prestolnici srečali člani «delovnih skupin», ki obravnavajo posamezne sektorje obrambnega sistema obeh držav. Sporazum bodo dosegli, kot vse kaže, glede zamrznjenja protiraketnih sistemov na zemlji. Na tem področju so ZDA šibkejše, zato vztrajajo, naj bi Rusi pristali tudi na «zamrznjenje» jedrskih izstrelkov na atomskih podmornicah, česar pa slednji ne marajo, ker še niso izpopolnili svojega obrambnega načrta na tem področju. SZ, po svoje, zahteva, naj bi Američani sprejeli omejitev moči njihovih 500 jedrskih velebombnikov strateškega značaja. Tega pa le-ti ne marajo, ker bi se v nasprotnem primeru ravnotežje sil v Evropi spremenilo v sovjetsko korist.

Tako trajajo pogajanja SAIT v nedogled, že 28 mesecev, in bodo še trajala, dokler ne bo voditeljem obeh velesil jasno, da so njihovi vojni stroji ustvarili novo ravnotežje.

Do delnega sporazuma pa bo le prišlo. Sovjetski diplomati so že izjavili časnikarjem, da «je sedaj doba sporazumov med ZDA in SZ».

Prvi tak sporazum pa bi danes koristil obema. Sovjetska zveza bi pred celim svetom dokazala, da je edina velesila, ki se lahko pogaja z Američani s pozicij sile, v ZDA pa Nixon potrebuje nove diplomatske zmage po obisku v Pekingu. Taka pomembna «predvolilna» zmaga bi danes bil sporazum o enem področij SALT. Po obisku v Moskvi in podpisu sporazuma bi Nixonu Bela hiša bila vdrugič zagotovljena.

Obmejni sporazum med Indijo in Bangla dešem

NOVI DELHI, 28. — Indija in Bangla deš sta danes podpisala triletno pogodbo o svobodni izmenjavi blaga med obmejnim prebivalstvom obeh držav za skupno vrednost 138 milijonov dolarjev. Sporazum stopi v veljavo jutri. Podpisala sta ga indijski zunanji minister in minister za trgovino Bangla deša

MOSKVA, 28. — Predsednik madžarske vlade Fock je prispel včeraj na «prijateljski obisk» v Sovjetsko zvezo. Danes ga je v Kremlju sprejel Brežnjev in se z njim pogovarjal o mednarodnih vprašanjih.

S TISKOVNE KONFERENCE TOVARNIŠKEGA SVETA

Delodajalci odgovorni za neurejen položaj v tovarni GMT pri Boljuncu

Odločna obsodba ustrahovalnega ukrepa vodstva - Kljub opevani moderni tehniki zastoji v delu - Neizpolnjevanje pravic delavcev - Do pravih pogajanj sploh še ni prišlo

Na sedežu sindikata UIL na Trgu papa Giovanni XXIII. je bila tiskovna konferenca, ki jo je priredil tovarniški svet GMT. Govor je bil predvsem o zahtevah uslužbencev tovarne, tako delavcev, kot uradnikov ter še zlasti o pisanju nekaterih mestnih časopisov o domnevnih neredih, ki naj bi se pripetili v prejšnjih dneh in zaradi katerih je potem ravnateljstvo tovarne odredilo prekinitev proizvodnje. Predstavniki tovarniškega sveta so poudarili še enkrat, da ni bilo nobenih neredov in da so se delavci takoj zavedli, da gre le za provokatorsko potezo delodajalcev, ki so jih hoteli s svojim ukrepom izzvati, da bi ti zasedli tovarno, nakar bi lahko zvrnili nanje vso krivdo za zamudo v proizvodnji, ki pa jo gre pripisati samo slabi organizaciji znotraj tovarne same in neracionalnemu delovnemu okolju. Kljub temu, da so to tovarno predstavili, ko so jo načrtovali, kot biser moderne tehnike in tehnologije, se je že v tej zimi izkazalo, da absolutno ne ustreza potrebam. Le majhen primer: bilo je rečeno, da bo proizvodnja lahko nemoteno potekala pri 20 stopinjah pod ničlo in pri sunkih burje do 120 km na uro. V praksi pa se je to zimo izkazalo, da so morali proizvodnjo ustaviti, ker se je temperatura v notranjih prostorih nevarno približevala ničli. To se vsekakor ne obrestuje pri strojih, ki veljajo milijarde in ki morajo neprestano delovati, da se amortizirajo.

Spričo provokacij delodajalcev in nekaterih časopisov, ki so nasedli njihovi propagandi, so delavci in uradniki pokazali veliko sindikalno zrelost, kar je omogočilo, da je tovarna nemoteno nadaljevala s proizvodnjo.

Kar zadeva pomanjkljivosti v obratu pa so posamezni člani tovarniškega sveta navedli še nekaj cvetk. Obstajajo stroji, ki poldrugo leto po instalaciji še vedno ne delujejo. V nekaterih skrajno nezdravih oddelkih ni sesalnikov, kar povzroča zastrupitev delavcev. Položaj je enak, če ne še slabši, v drugih oddelkih, kjer manjkajo sesalniki za dim. To je huda odgovornost, ki si jo delodajalci morajo prevzeti. Sindikalne organizacije vztrajajo pri rešitvi teh vprašanj, treba pa je reči, da se je za to pozanimal tudi inšpektorat za delo, katerega predpisov se ravnateljstvo sploh ne drži.

Vse to sodi v okvir metod, ki se jih poslužuje zasebna družba FIAT, ki bi hotela vzpostaviti tudi v Trstu take odnose, kot jih je že prej v Turinu in v drugih italijanskih mestih.

Govor je bil tudi o zahtevni platformi delavcev GMT. Predstavniki tovarniškega sveta poudarjajo, da ne zahtevajo nemogočega, temveč v glavnem pravice, ki jih delavci v drugih tovarnah že imajo: omenili so konkretne primere v Italcantieri, Italsider, FIAT, Alfa Romeo, Asgen in toliko drugih. Delavci GMT, ki prihajajo iz nekdanje tovarne strojev, nimajo poviškov od leta 1968. Zato zahtevajo nekatere izboljšave še pred podpisom skupne vsedržavne delovne pogodbe. Z novo vsedržavno pogodbo se bi stanje vsekakor izboljšalo, kljub temu pa bi ostali uslužbenci GMT nekaj korakov za dosežki delavcev v drugih podjetjih. To pa je treba preprečiti.

Uslužbenci zahtevajo izenačenje položaja med delavci in uradniki. S tem v zvezi naj omenimo, da imata delavec in uradnik z isto delovno dobo sedaj popolnoma različen in diskriminacijski položaj: urednik dobi med 25. in 45. letom službe vsakih pet let nagrado za svestobo, medtem ko prejme delavec samo eno nagrado in sicer po 30 letih službe. Položaj naj bi se uredil tako, da bi prejemali tako delavci kot uradniki nagrado za zvestobo vsakih pet let po 25 letih službe.

Vsem delavcem naj bi tovarna v primeru bolezni ali nesreče na delu zagotovila plačo, tako kot jo dobivajo uradniki. Sedaj morajo delavci čakati več mesecev, da jim državne zavarovalne ustanove izplačajo, kar jim pritiče. Uslužbenci GMT predlagajo, naj za to poskrbi podjetje, kateremu bo potem državna ustanova povrnila stroške.

Nekoliko sporno je vprašanje tovarniškega sveta, ki naj bi, po izvolitvi delegatov, prevzel vse sindikalne funkcije v tovarni. Temu, po zadnjem protienotnem zadržanju vsedržavne UIL LM, nasprotuje tudi tržaški sindikat kovinarjev UIL.

Skrajno nezdravo okolje, v katerem delajo uslužbenci GMT narekuje tovarniškemu svetu, da sam prevzame nadzorstvo nad delovnim okoljem z občasnimi ogledi raznih oddelkov, katerih naj bi se udeležili tudi izvedenci in zdravniki, da bi preprečili nesreče na delu ter škodljive učinke okolja.

Ob zaključku so predstavniki tovarniškega sveta GMT poudarili, da tovarne ne bo nudila aposlitve nikomur, razen tistim 2.000 delavcem, ki jih je prevzela od tovarne strojev. Ladjedelnice, ki so nekoč delovale v Trstu, pa so nudile posredno zaposlitev tisočerim delavcem raznih tvrdk, ki so opravljale za ladjedelnice stranska, pa zato nič manj pomembna dela.

Razclenjene stavke v tovarni se bodo nadaljevale, pravijo predstavniki GMT, dokler ne bodo uslužbenci dosegli svojih pravic. Do sedaj so delodajalci odgovorili negativno na vse zahteve, tako da do pogajanj pravzaprav še sploh ni prišlo.

Sestanek KZ v Bazovici

Važna pobuda

V Bazovici je bil sinoči sestanek, katerega se je udeležilo lepo število domačinov, ki so razpravljali o zelo važnem vprašanju jusarskih zemljišč in o drugih gospodarskih problemih. Sestanek je organizirala Kmečka zveza, o jusarskih zemljiščih in drugih problemih sta govorila dr. Stanislav Oblak in tajnik Kmečke zveze Lucijan Volk. Sledila je zanimiva diskusija, ob zaključku pa je bil imenovan pripravljalni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za ustanovitev krajevnega gospodarskega združenja. Pripravljalni odbor se bo sestal prihodnji torek. Podrobneje bomo še poročali.

Podobni sestanki bodo sledili tudi po drugih vasen. Vsekakor gre za zelo važno in pomembno pobudo ne samo za pravično ureditev vprašanja jusarskih zemljišč, ampak sploh za zaščito gospodarskih, socialnih in narodnih pravic našega podeželskega življa.

PREDAVANJE PROF. FERRUCCIA MOSETTIJA

Morje: neizčrpno ležišče dragocene prvine urana

Na dnu oceanov ogromne zaloge mangana, železa in drugih rudnin

Po mnenju prof. Ferrucia Mosettija, ravnatelja tržaškega geofizikalnega zavoda, je v morski vodi raztopljena ogromna količina urana in drugih dragocenih rudnin, ki jih lahko pridobimo z racionalnim izkoriščanjem morskih tokov. To je teorija, ki jo zastopajo tudi drugi znani oceanografi, še zlasti Angleži, katerih mnenje je prof. Mosetti v glavnem obrazložil v svojem predavanju.

Zelo pomembno je pridobivanje urana iz morske vode. Te dragocene prvine je v kubičnem metru morske vode za 3 miligrame, tako da že šibkejši morski tok prenaša skozi presek s površino nekaj kvadratnih metrov več desetin gramov urana. Poskusi, s katerimi se ukvarjajo v Veliki Britaniji so pokazali, da lahko vežejo uran na titanijeve okside, kar je zelo donosno.

Iz morske vode je mogoče, vsaj tako kaže po zadnjih poskusih, pridobivati tudi nekatere biološke snovi hormonalnega in antibiotičnega značaja. Je pa tudi v teku več poskusov, da bi izkoriščali morsko dno v večjih globinah za pridobivanje rudnin. S tem v zvezi so pomembna ležišča mangana, ki je prisoten tudi v Sredozemskem morju. Poprečna gostota te prvine je več kg na kvadratni meter, vsaj kar zadeva dno oceanov. Ta ležišča predstavljajo neizčrpno zalogo za človeštvo. V tesni zvezi z manganom pa so tudi železo, vanadij, krom in nekatere težje prvine.

Prof. Mosetti se je zadržal tudi pri nadpoprečnih plimah, ki prizadenejo od časa do časa beneško laguno. Dejal je, da danes lahko tako plimo predvidijo nekaj ur prej in sprožijo ukrepe, kot so zaprtje zapornic in drugi, s katerimi pravočasno obvarujejo mesto pred vodo. Seveda je sistem zapornic še v fazi načrtovanja.

Občni zbor časnikarjev

Jutri, 30. t. m. bo v drugem sklicanju, ker v prvem ni bilo doseženo po zakonu predvideno število udeležencev, redni občni zbor v Združenje časnikarjev Furlanije-Julijske krajine vpisanih profesionistov in publicistov. Na dnevnem redu bo odobritev obračuna in proračuna. Občni zbor se bo začel ob 16. uri na sedežu na Korzu Italija 12.

TRIJE FAŠISTIČNI PRVAKI NA TRGU SV. ANTONA

Ob ogorčenem protestu delavcev danes prvo zborovanje MSI

V četrtek zborovanje krožka «Pinko Tomažič» o kongresu KPI - Priprave socialistov za pričetek volilne kampanje - V petek bo sestanek odbora za volilno premirje

Misovci bodo danes na dokaj bučen način pričeli svojo volilno kampanjo, saj bodo ob 15. uri na Trgu sv. Antona novega pripeljali kar tri vidne predstavnike neofašistične stranke: admirala Birindellija, tajnika fašističnega sindikata CISNAL Robertija in monarhista sen. Laura.

Prisotnost admirala Birindellija je še zlasti močno odjeknila v našem mestu, saj gre za istega admirala, ki je še v svojstvu visokega poveljnika NATO uradno izjavil, da je v interesu NATO, da ostane zaprt sueški prekop, češ da na tak način sovjetske vojne ladje nimajo dostopa do Rdečega morja in je pretrgana neposredna zveza z Indijskim oceanom.

Za Trst, za tržaške pristaniške delavce in za celotno tržaško gospodarstvo pa predstavlja zapora sueškega prekopa enega izmed najresnejših udarcev. V tej zvezi je zanimiva ugotovitev publikacije, ki jo je izdala tržaška Cassa di Risparmio, da so se razdalje pomorskih prevozov iz Trsta proti Indiji povečale za 150 odst., medtem ko so se na primer za Marseille za 100 odst. in za London 70 odst. Pomorska zveza z Daljnim vzhodom se je povečala skoro za trikrat, z Vzhodno Afriko za dvakrat in z Avstralijo za približno 40 odstotkov.

V tej zvezi so komunisti pristaniške sekcije izdali letak, v katerem ugotavljajo, da gre za neofašistično zborovanje, na katerem bo govoril admiral, ki je izdal svojo prisego zvestobe, republiki in ki je stopil v službo k Almirantejevim fašistom. V letaku je nadalje rečeno, da se bo skupaj z njim pojavil na govorniškem odru Achille Lauro, brodar, ki je oropal Neapelj in ki je vedno izkoriščal delavce in končno Giovanni Roberti, ki načeljuje fašističnemu sindikatu podrejenemu gospodarjem in katerega zastopata v Trstu De Vidovich in Ugo Fabbri, ki je bil že večkrat obsojen zaradi škvadrističnih dejanj.

Danes ob 17. uri bo KPI otvorila svojo volilno kampanjo v Miljah, kjer bo govoril senator Vidali zlasti o pomorskih vprašanjih in bo tako tudi neposredno odgovoril na nekatere predvidljive trditve novopečenega misovskega admirala. Predsedoval bo miljski župan Millo, v slovenščini pa bo govoril Kilijan Ferluga.

V četrtek bo ob 20. uri na sedežu v Ul. Capitolina 3 na pobudo krožka za politična in socialna preučevanja «Pinko Tomažič» javno zborovanje o temi «pričevanja o delu 13. kongresa KPI». Govorili bodo slovenski udeleženci kongresa: posl. Marina Bernetič, posl. Albin Škerk, Blažina Tamara in Stojan Spetič.

Socialisti se za sedaj še vedno ukvarjajo z notranjimi pripravami za volilno kampanjo, ki jo nameravajo pričeti šele 9. aprila z zborovanjem, za katerega govore o možnosti sodelovanja raznih pomembnih vsedržavnih voditeljev stranke. V tej zvezi se govori o možnosti, da bo prišel v Trst tajnik stranke Mancini, seveda pa se čujejo imena tudi nekaterih drugih vodilnih predstavnikov in med njimi Codigniole, De Martina, Zagarija in Mosce. Na otvoritvenem zborovanju bo, kot je že tradicionalno za socialistično stranko, govoril tudi v slovenščini kandidat za poslansko zbornico in tokrat ponovno Dušan Košuta.

Temeljitejše priprave socialistične stranke pa bodo opravljene v četrtek 30. marca, ko bo v Rimu sestanek, na katerem bodo prisotni tajniki federacij, odgovorni za tisk, predstavniki mladine in žena.

To delo bo na dnevnem redu KD danes, ko se je včeraj zaključil vsedržavni svet KD, ki je sprejel načelna stališča o volilni kampanji in o volilnem programu, o katerih podrobneje poročamo na prvi strani. Danes pa bodo na dnevnem redu tehnična in organizacijska vprašanja, ko bodo prisotni tudi predstavniki tržaškega vodstva.

V petek se bo prvič sestal stalni odbor za volilno premirje, ki ima sedež na tržaški občini in ki bo sestavil urnik volilnih zborovanj za prihodnji teden.

Važno opozorilo Sindikata slovenske šole profesorjem

Kot smo že poročali bodo posebni habilitacijski tečaji tudi v slovenščini. Rok za vpis zapade 5. aprila. Prošnjo je treba napisati na kolkovanem papirju, seveda v slovenščini, in jo preko ravnateljstva šole dostaviti šolskemu skrbništvu. V prošnji je treba navesti tečaj ali razred habilitacije, ki ga prosilec želi obiskovati. Prosilci si lahko ogledajo ostala navodila in predpise na sedežu sindikata.

Davčne prijave tudi popoldan

Ministrstvo za finance — glavno ravnateljstvo za neposredne davke, je odredilo, da morajo področni uradi za davke zagotoviti sprejemanje davčnih prijav Vanoni tudi v popoldanskih urah 29., 30. in 31. t. m. od 17. do 20. ure.

● *Združenje trgovcev sporoča*, da bodo trgovine v Trstu danes popoldne zaprte, čeprav se bližajo velikonočni prazniki.

Tretji interni nastop gojencev GM

V dvorani «Jakobus Gallus» v Ul. R. Manna je bil sinoči tretji interni nastop gojencev glasbene sole GM. Ob veliki udeležbi staršev in prijateljev naše glasbene mladine so se tokrat predstavili starejši gojenci, ki obiskujejo glasbeni pouk že več let. Njihovo izvajanje je bilo zato zahtevnejše in tudi kvalitetnejše. Izvajali so skladbe Carullija, Avsenika, Chopina, Liszta, Schumanna, Vivaldija, Bacha, Haydna in drugih avtorjev. Predstavili so se gojenci za klavir, violino, trobento, čelo, harmoniko in kitaro. Bogat in pester spored, ki je obsegal dvanajst točk, je napovedovala Mojca Šiškovič.

Za zaključek produkcije je nastopil godalni kvartet v sestavi Jagoda Kjuder (prva violina), Aleksandra Pertot (druga violina), Iztok Kodrič (čelo), Tea Košuta (klavir). Izvajal je Haydnov «Allegro modesto» iz Concertina v C-duru.

Ostali nastopajoči so bili: Sergij Guštin, Mario Ferfolja, Igor in Alenka Starc, Sojan in Igor Kuret, Aleksander Ota, Evald Krevatin, Nadja Ambrožič, Vihra Kodrič, Jožica Lasič in Mojca Šiškovič.

POPRAVEK

Včeraj je bilo v sožalju ob smrti Ane Zahar vd. Rapotec pomotoma napisano, da prizadetim družinam izraža sožalje PD «Slavec». Pravilno bi moralo biti PD «Slovenec» iz Boršta.

ŠE O NAJDENEM RAZSTRELIVU PRI BAZOVICI

Ali je res tako težko ugotoviti čigav je avto fiat 500 TS 10...?

V avtu sta bila po pričevanju očividca dva mladeniča stara od 20 do 25 let in nekoliko mlajše dekle - Je policija doslej kaj odkrila in če je, zakaj molči? - Se hoče spet kaj prikriti?

Glede odkritja municije pri Bazovici, o čemer smo že poročali v nedeljski številiki našega dnevnika, smo te dni zbrali še nekaj informacij in pojasnil. Pogovorili smo se tudi z domačinom, ki je zapazil sumljive pobaline, ter s poljskim čuvajem, ki ga je omenjeni domačin opozoril. Domačin je bil na sprehodu s svojo malo vnukinjo v gozdiču na «Debelem školju». Mimo njiju je privozil avto fiat 500 svetle barve, z evidenčno tablico TS 10... V avtu sta bila dva fanta stara od 20 do 25 let in kakšno leto mlajše dekle. Avto je zavil po ozki poti na levo in se ustavil. Domačin se je tudi ustavil in prisluhnil, ker je slišal, da neznanci nekaj vlačijo. Zadeva se mu je zdela sumljiva, ko je slišal dekle: «Qui, qui, nascondiamo qui» («Tu, tu, skrijmo tule»). Ko se je skupinica odpeljala, je pogledal, kam so neznanci nekaj skrili in je zapazil v mali pečini nad kamenjem odlomljene borove vejice. Odšel je proti vasi, srečal poljskega čuvaja Marija Gornika ter mu povedal, kaj je videl. Gornik je premaknil nekaj kamnov in odkril pet kovinskih zabojev. Odprl jih je in zagledal «dolge trake» municije. Takoj je obvestil orožnike ki so vse zaboje odpeljali na izpostavo, potem pa jih izročili vojaškim izvedencem za razstrelivo. V enem zaboju so bili prazni tulci, v ostalih pa naboji za mitraljez kal. 22,7. Nekateri so bili že pokvarjeni, drugi pa še v dobrem stanju.

Vojaški izvedenci so po pregledu municije izjavili, da je tudi za dobro ohranjeno strelivo malenkostna možnost uporabe, ker je treba pač imeti mitraljez starega tipa (iz leta 1941). Poveljnik orožniškega okrožja na Krasu nam je dejal, da se nadaljuje preiskava, da bi ugotovili, kdo je to razstrelivo hotel skriti pri Bazovici. Značilno je, da so pobalini hoteli skriti razstrelivo na «Debelem školju» in to prav nad tamkajšnjo kraško jamo, ki jo nekateri «črni jamarji» radi raziskujejo, v gozdiču, kjer so se «črni ljubitelji» Krasa radi shajali in vadili.

Zakaj so hoteli skriti «neuporabljivo razstrelivo»? Saj bi ga lahko enostavno odvrgli. Ali niso v teh dneh, ko je nevarnost hišnih preiskav, prepeljali iz mesta in poskrili po Krasu tudi sodobno, tudi bolj nevarno municijo in orožje?

To se te dni zaskrbljeno sprašujejo Kraševci in se spominjajo raznih dogodkov, izzivanj, neprijetnih srečanj, skrunitev spomenikov padlim, itd.

O poteku ali izidu preiskave glede odkritega orožja in razstreliva pri Nabrežini ni niti najmanjše uradne vesti. Preiskovalnim organom želimo plodno in uspešno delo, v prepričanju, da se ne bo nekje vse zataknilo in potem «zaspalo», kot že tolikrat doslej.

Prevozno podjetje SAP pred bankrotom?

Sindikalni predstavniki prevoznega podjetja SAP so bili pri lastniku ing. Sergasu, ki jim je sporočil, da ima namen predočiti sodišču predbankrotni položaj, v katerega je zašlo podjetje. Spričo resnega stanja naj bi podjetje, ne moglo vzeti v pretres sporazuma, ki so ga že podpisali, katerega pa ni nikoli spoštovalo. Uslužbenci podjetja ugotavljajo, da gre za izsiljevanje in za špekulacijo na njihov račun ter v škodo uporabnikov, ki imajo pravico do učinkovitih javnih prevoznih sredstev. Obenem še enkrat poudarjajo potrebo po ukinitvi zasebnih koncesij in po municipalizaciji zasebnih prevoznih družb.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 20. do 26. marca ugotovil na področju tržaške občine naslednje primere nalezljivih obolenj: škrlatinka 19, tifoidna mrzlica 1, ošpice 36, norice 13 (od katerih 5 izven občine), oslovski kašelj 3, epidemično vnetje priušesne slinavke 3, šen 3, srbečiča 6 (od katerih 3 izven občine), infekcijsko vnetje jeter 3, akutni sklepni revmatizem 1.

● **Tajništvo godbe «Rinaldi»** prosi vse člane godbe, ki želijo nastopiti na proslavi 1. maja, praznika delavcev, da se udeležijo godbenih vaj, ki so v teku v dvorani Ljudskega doma v Ul. Madonnina 19 vsak torek in vsako soboto od 20. do 22. ure.

● *V zahvali Slovenskega planinskega društva* v zvezi z nagrajevalno prireditvijo v Kulturnem domu, sta po pomoti izpadli imeni režiserja Adrijana Rustja in scenografa Demetrija Ceja. Obema se SPDT opravičuje.

Kraška jama, nad katero so neznani pobalini skrili med kamenje municijo

Slovensko gledališče v Trstu

vabi na gostovanje

BALETA SNG IZ LJUBLJANE

LIFARJEV BALETNI VEČER

Spored:

P. I. Čajkovski: ROMEO IN JULIJA

C. Debussy: FAVNOVO POPOLDNE

E. Lalo: SUITA V BELEM

Dirigenta: Milivoj Šurbek in Lovrenc Arnic

Scenograf: Marjan Pliberšek

Kostumograf: Alenka Bartlova

Koreograf in režiser: SERGEJ LIFAR

V ponedeljek, 3. aprila ob 16. uri in v torek, 4. aprila ob 21. uri v Kulturnem domu.

Abonenti SG imajo 50% popusta

Danes, 29. marca ob 18. uri bo v Tržaški knjigarni predstavil svoj pesniški prvenec mladi dolinski pesnik in letošnji maturant znanstvenega liceja, BORIS PANGERC.

Pesniško zbirko

«AMFORA ČASA»

je umetniško opremil njegov sošolec Walter Jerebica.

Z mladima umetnikoma bo slušatelje seznanil prof. Vinko Beličič, nekaj pesmi pa bo prebrala članica radijskega odra, Ivana Placer.

Vljudno vabljeni, da s številno udeležbo nagradite prizadevnost mladih ustvarjalcev.

tržaška knjigarna

TRST - Ul. sv. Frančiška 20

Tel. 61-792

Prosvetna dejavnost v Barkovljah

Preteklo sovoto je bil v SPD Barkovlje ponovni sestanek s predvajanjem barvnih diapozitivov s tematiko: «O naših planinah» z ozvočenim napovedovanjem in vmesnimi vložki priložnostnih slovenskih napevov.

Žal je udeležba bila tudi tokrat zelo majhna kar v Barkovljah nismo vajeni, saj so bili obiski pri podobnih prireditvah in predvajanjih svojčas vedno zadovoljivi. Sedaj pa pogrešamo tudi tiste starejše člane - prosvetarje, ki so bili stalni obiskovalci društvenih prireditev. Pogrešamo predvsem dotok mladine, kljub temu, da je ob občnem zboru kazalo, da bo pomlajeni odbor znal z novimi pobudami pritegniti v društvene prostore čimveč barkovljanske mladine.

Odbor, ki se redno sestaja, sicer skuša poživiti delovanje društva in zbuditi zanimanje za razne dejavnosti, toda zdi se, kakor da bi neke nevidne sile preprečevale vsa stremljenja. Tako je odbor sprejel pobudo za obnovitev pevskega zbora, ki je začel z rednimi vajami ob torkih pod vodstvom dr. Delaka, ki se je sam ponudil za vadbo z namenom, da bi oživil pevsko tradicijo v Barkovljah. Začetek je težak, ker je odziv novih pevcev, ki naj bi se vključili in pomnožili zbor, komaj zadovoljiv.

Odbor ima na programu razne nastope, predavanja in sodelovanje, vendar manjka še pravega razumevanja in marsikdo, ki bi lahko prišel sodelovat in pomagat stoji iz raznih vzrokov ob strani.

Vrata prosvetnega društva so vsem na stežaj odprta, predvsem mladini, kot se je izkazalo ob priliki nekaj plesno - zabavnih prireditev, ko so ljudje s svojo navzočnostjo pokazali da vedo kje je prosvetno društvo. Seveda sta ples in zabava tudi del prosvetnega delovanja, ne zahtevata pa velikih žrtev in časa, kakor ostala prosvetna dejavnost, kjer je treba več požrtvovalnosti in vztrajnosti.

Upamo, da bodo bodoče prireditve, katerim je treba posvetiti tudi boljšo propagando, privabile v društvene prostore več vaščanov in tako bi se verjetno tudi pevski zbor ojačil z mlajšimi, svežimi glasovi.

sp.

SINOČI V SLOVENSKEM KLUBU

Zanimivo predavanje o toksikomaniji

Sinoči je predavala v Slovenskem klubu pred številnim občinstvom ljubljanska doktorica psihiatrije Marinka Jakopič - Garbajs o zelo aktualni temi toksikomanije in posebno toksikomanije mladih. Številno občinstvo so sestavljali, poleg rednih obiskovalcev torkovih večerov, tudi profesorji, zdravniki, psihiatri in predvsem precej mladine — torej vsi tisti, katerim je bilo predavanje v prvi vrsti namenjeno.

Po uvodnih besedah prof. Turine, ki je predstavil govornico, ki je študirala v Nemčiji, kjer je doktorirala iz nevropsihiatrije, se je začelo zanimivo predavanje. Dr. Jakopič - Garbajs je predvsem orisala razvoj toksikomanije v zadnjih letih. Iz Skandinavije, kjer se je najprej pojavila množična toksikomanija, je ta bolezenska razvada postopoma prišla tudi do jugoslovanske in slovenske mladine. Predavateljica je tudi podala faze toksikomanij in več primerov iz lastne zdravniške prakse.

Predavanju je sledila daljša debata, v katero je poseglo več kvalificiranih oseb.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Kulturni dom — Mala dvorana

GOSTOVANJE EKSPERIMENTALNEGA GLEDALIŠČA «GLEJ» IZ LJUBLJANE

«SPOMENIK G»

satirični happening po motivu Bojana Štiha

DANES, 29. marca, ob 20.30.

Šola Glasbene matice - Nabrežina

Danes, 29. marca 1972 nastop gojencev glasbene šole iz Nabrežine in iz Gorice — s sodelovanjem otroškega pevskega zbora «Kraški slavček».

Dvorana PD «Igo Gruden». Pričetek ob 20.30. Vljudno vabljeni!

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM in MLADINSKI KROŽEK — TRST

priredita gostovanje

SLOVENSKEGA AMATERSKEGA GLEDALIŠČA iz Trsta

Danes, 29. t. m. ob 20.30 v Dijaškem domu v Trstu, Ul. della Ginnastica 72

Norman Barrash - Caroll Moore

CVETJE HVALEŽNO ODKLANJAMO

Komedija v treh dejanjih

Slovensko planinsko društvo - Trst

obvešča člane, da bo danes, 29. marca 1972 ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju ob vsakem številu udeležencev v Gregorčičevi dvorani, Ul. Geppa 9

18. REDNI OBČNI ZBOR

z običajnim dnevnim redom.

Slovensko gledališče v Trstu

Kulturni dom

danes, 29. t. m. ob 14.30

TENNESSEE WILLIAMS

«Tramvaj poželenje»

Šolske vesti

Danes ob 12.15 bo v okviru usmerjevalnega tečaja predaval v zbornici učiteljišča «A. M. Slomšek» višji svetnik šolskega skrbništva dr. F. Maj o izkustvih ameriškega šolstva glede na nove pedagoške smeri v evropskem šolstvu.

Razna obvestila

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ organizira letovanje v Zg. Gorjah pri Bledu. Vpisovanje v ponedeljek, sredo in petek od 9. do 11.30 na sedežu v Ul. Geppa 9 v Trstu.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da bo v petek 31. t. m. ob 20.30 odborova seja. Priporočamo, da se odborniki seje točno in polnoštevilno udeležijo.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 29. marca
CIRIL

Sonce vzide ob 5.50 in zatone ob 18.29 — Dolžina dneva 12.39 — Luna vzide ob 18.29 in zatone ob 5.17

Jutri, ČETRTEK, 30. marca
BRANIMIR

Vreme včeraj: najvišja temperatura 17,6 stopinje, najnižja 9,6 stopinje, ob 19. uri 15,6 stopinje, zračni pritisk 1002 mb. stanoviten, veter 10 km na uro, južni, vlaga 51-odstotna, nebo 9/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 12,3 stopinje, padavine v teku dneva: 5,8 mm dežja

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 28. marca 1972 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo je 18 oseb.

UMRLI SO: 72-letna Carmela Zamparo por. Boccoli, 68-letna Irina Kartalinkof vd. Maffione, 56-letni Carlo Steffè, 58-letni Mario Viezzoli, 66-letni Mario Makovec, 54-letni Egone Miriani, 67-letna Luigia Tonini, 60-letni Karlo Malalan, 78-letna Egidia Gigante por. Semeraro, 85-letna Eufemia Quarantotto vd. Volpi, 62-letni Francesco Mennuni, 52-letna Anna Golob por. Tulliack, 51-letna Gioconda Pizzecco por. Pesel, 87-letna Maria Godina, 66-letni Antonio Skabar, 1 mesec stara Monia Stel, 88-letna Giovanna Berger vd. Metelli, 83-letna Giovanna Cotic vd. Boschian.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26, Rossetti - Emili, Ul. Combi 19, Al Samaritano, Trg Ospedale 8, Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Godina, C. S. Giacomo 1, Grigolon, Alla Minerva, Trg V. Giotti 1, Ai Due Mori, Trg Unità d'Italia 4, Al S. Lorenzo, Ul. dei Soncini 179 (škedenj).

Gledališča

KULTURNI DOM

Danes, 29. t. m. ob 14.30 Tennessee Williams «Tramvaj poželenje».

Danes, 29. t. m. ob 20.30 gostovanje eksperimentalnega gledališča «Glej» iz Ljubljane «Spomenik G» — Mala dvorana.

Jutri, 30. t. m. ob 17. uri Tennessee Williams «Tramvaj poželenje».

V soboto, 1. aprila ob 15.30 Saša Škufca «Trnuljčica».

Za Slovensko gledališče so vstopnice v prodaji vsak delavnik od 12. do 14. ure; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma (tel. 734-265).

SLOVENSKO GLEDALIŠČE

Danes, 29. t. m. ob 20. uri Le Roi Jones «Creva» v Sarajevu.

VERDI

Orkester in zbor gledališča Verdi se pripravljata na Spomladansko simfonično sezono 1972. Kot znano bo sezona obsegala 9 koncertov z vrsto odličnih dirigentov in solistov.

Vsak simfonični koncert bo ponovljen v soboto popoldne ob 18. uri predvsem za študente, za katere je bil uveden tudi poseben abonma po posebno ugodnih cenah: parter 7000 lir, I. in II. galerija 5000 lir, oštevilčeni prostori na balkonu 3000 lir, lože 27.000 lir (za štiri osebe vključno z vhodom).

Za pobudo so bili zainteresirani ravnatelji srednjih in višjih srednjih šol ter deželni didaktični ravnatelji.

POLITEAMA ROSSETTI

Danes zvečer ob 21. uri ponovitev narečne komedije «Zadnji dan pusta» s popusti za abonente Teatra Stabila.

Razstave

V Kulturnem domu antološka razstava grafike Avgusta Černigoja.

Demetrij Cej razstavlja svoja dela v galeriji Go-Go v Hruševici pri Štanjelu. Razstava bo odprta do 31. t.m.

V občinski galeriji razstavlja Mino Rigotti.

V galeriji Cartesius razstava del tržaškega slikarja Cornachina. Trajala bo do 14. aprila.

V galeriji «La Lanterna» razstavlja svoja dela slikar Dino Predonzani. Razstava bo odprta mesec dni, do 24. aprila.

V galeriji «Russo» razstavlja slikar Deziderij Švara.

V galeriji Torbandena razstavlja do 12. aprila slikar Decillia.

V Tržaški knjigarni razstavlja svoje najnovejše grafike s kraškimi motivi Edvard Žerjal. Razstava bo trajala do konca aprila.

V galeriji «Il Tribbio» bo danes popoldne ob 18.30 otvoritev razstave del slikarja Iacobia. Razstava bo trajala do 22. aprila.

Kino

Nazionale 16.00—22.10 «Quattro tocchi di campana»...». Kirk Douglas in Johnny Cash. Film western v barvah.

Fenice 15.30-22.10 «I cani di paglia non sanno difendersi dalle avversità e non reagiscono alle offese. Essi subiscono supinamente il loro destino. Talvolta però i cani di paglia prendono fuoco». Dustin Hoffman. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Eden 16.00 «Zeta uno». Barvni film. Brigitte Skay in Robin Ahunton. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «Milano calibro 9», Gastone Moschin, Barbara Bouchet, Philippe Leroy, Frank Wolff, Luigi Pistilli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Excelsior 15.15—22.10 «Roma». Barvni film režiserja Federica Fellinija. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ritz 16.00—22.00 «Forza G», Riccardo Salvino, Barbara Bouchet, Pino Colizzi. Barvni film.

Alabarda 16.30 «Oceano». Kinemaskopski film v barvah. Režiser Folco Quilici.

Aurora 16.30—22.00 «La classe operaia va in paradiso». Gian Maria Volontè. Režiser Elio Petri. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Impero 16.30 «Andree». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.30 «L'uomo, la donna ed i misteri del sesso». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Capitol 16.00 «L'amante dell'Orsa Maggiore». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. Giuliano Gemma in Senta Berger.

Moderno 16.30 «Infanzia, vocazione e prime esperienze di Giacomo Casanova veneziano». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom. Zadnji dan.

Vittorio Veneto 16.30 «La notte che Evelyn uscì dalla tomba». Anthony Steffen in Marina Malfatti. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ideale 16.00 «Gott mit uns» (Dio con noi). Barvni film. Franco Nero in Bud Spencer.

Astra 16.30 «Lo strano vizio della signora Wardh». Barvni film. George Hilton, Edvige Fenech. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Abbazia 16.00 «La battaglia dell'Oder». Dramatični dnevi ob zavzetju Berlina. A. Kurnetsov in L. Crysina.

Izleti

Slovensko gospodarsko združenje — Družabni izlet in avtomobilska ocenjevalna vožnja — 30. 4. in 1. 5. 1972 v Kranjsko goro. Cena 10.500 lir.

Vpisovanje vsak dan na sedežu združenja v Trstu, Ul Fabio Filzi 8.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam kakorkoli izrazili sočustvovanje ob izgubi našega dragega

ARMINA ZUPANA

se toplo zahvaljujemo.

Trst, 29. marca 1972

Žena Marija, sin Daribor, brata in drugi svojci

VČERAJ POPOLDNE SKORAJ OB ISTI URI

V DVEH HUDIH NESREČAH KAR PET OSEB RANJENIH

Dva ranjenca, ženska iz Pirana in mladenič iz Ul. Canova, se v bolnišnici borita med življenjem in smrtjo

Včerajšnja črna kronika beleži kar dve hudi prometni nesreči, v katerih je bilo pet oseb ranjenih, od teh dve zelo hudo.

Prva nesreča se je pripetila nekaj minut pred 15. uro, na državni cesti št. 15, ki pelje v Milje. 57-letna Joža Ščerec iz Pirana je vozila fiat 750 koprske registracije po omenjeni cesti, v njem je pa sedela se 82-letna Mira Pokon, prav tako iz Pirana. Ženski sta se pripeljali v naše mesto po opravkih, nekaj pred omenjeno uro pa sta nameravali skozi šentjernejski mejni prehod domov. Na sredi poti je Ščereceva hotela obrniti na levo, proti Miljam. Nesreča se je pripetila, ker voznica baje ni opazila znamenja, ki dovoljuje samo enosmerno vožnjo po tej cesti. Komaj je obrnila avto, je privozil z nasprotne, dovoljene strani tržaški fiat 850, ki ga je vozil 63-letni Giorgio Sancin iz Ul. Ronchetto 90, na prednjem sedežu je pa sedela njegova žena, 59-letna Giuseppina Mancinelli por. Sancin. Trčenje je bilo tako neizbežno. Močan sunek je odbil obe vozili nekaj metrov naprej po cesti, kjer sta obtičali. Neki avtomobilist, ki je videl ves prizor, je brž stekel do najbližjega telefona in poklical bolničarje RK ter policiste miljskega komisariata javne varnosti. Kmalu je bil na kraju nasreče rešilec RK in odpeljal vse štiri ranjence v bolnišnico. Tu so Ščerecevo in Sancinovo sprejeli na ortopedski, Pokonovo na nevrokirurški, Sancina pa na otorinološki oddelek. Najhuje se je v nesreči ranila prav voznica fiata, Ščereceva, saj so si zanjo zdravniki zaradi zloma leve stegnenice, verjetnega zloma medenice in odrgnin po spodnjih udih pridržali prognozo. Sancinova se bo zaradi zloma desne noge in desne rame morala zdraviti približno dva meseca, Pokonova in Sancin pa bosta okrevala v približno 20 dneh.

Skoraj ob isti uri se je v središču mesta pripetila druga huda prometna nesreča, katere žrtev je 28-letni Corrado Voltalina iz Ul. Canova 28. Zaradi zloma lobanjskega dna in leve noge so si zdravniki strogo pridržali za mladeniča prognozo.

Bilo je okrog 16. ure, ko je Voltalina drvel s svojim motornim kolesom gilera po Ul. Conti proti Ul. Pascoli. Nesreča se je pripetila na vogalu Ul. Pascoli z Ul. Gambini, ko je Voltalina z vso silo treščil v nasproti prihajajoči motorni voz lupetto padovanske registracije, ki ga je peljal 50-letni Gino Borgato iz Padove. Trčenje motorja v furgon je baje bilo izredno silovito, saj je Voltalina nezavesten obležal na sredi ceste dobrih deset metrov od kraja trečnja. Bolničarji RK so ga takoj naložili v rešilni avto in ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek.

Svetilnik na Greti bo še odprt za javnost

Po neuradnih vesteh se zdi, da bodo v kratkem obnovili svetilnik na Greti in da ne bodo skrčili sedanjega osebja, tako da bo ta značilni svetilnik še naprej odprt obiskovalcem, ki si v velikem številu hodijo razgledovat mesto s te visoke točke. V zadnjih letih je obiskalo svetilnik približno 12.000 oseb letno in Avtonomna letoviščarska ustanova je tudi namestila na lastne stroške novo dvigalo.

Za spremljanje obiskovalcev je stalni nameščenec, lani pa je vojaško poveljstvo za svetilnike severnega Jadrana vzelo v pretres možnost, da bi odpustili tega nameščenca in obdržali samo druga dva: skrbnika za svetlobne znake in skrbnika za radijske znake. Seveda bi v tem primeru prepovedali vstop občinstvu, saj je potrebna stalna budnost nad obiskovalci, bodisi zaradi dragocenih aparatur, bodisi zaradi nevarnosti. Svetilnik je namreč visok 68 metrov.

Pred nekaj dnevi so si ogledali svetilnik predstavniki vojaškega poveljstva za svetilnike in po tem obisku je ministrstvo za obrambo potrdilo svoj prispevek za obnovo svetilnika in za stalnega spremljevalca. Ministrstvo vzdržuje v vsej Italiji samo dva značilna svetilnika: tržaškega in «lanterno» v Genovi.

Za ugodno rešitev vprašanja so se pozanimale predvsem Avtonomna letoviščarska ustanova, pokrajinska turistična ustanova in tržaška občina.

NAROČITE SE NA
Primorski dnevnik!

Zvrnil se je z vespo

Včeraj ob 8.05 so sprejeli na nevrokirurški oddelek glavne bolnišnice 47-letnega Giorgiona Palmerina iz Izolske ulice št. 9. Zaradi odrgnin po prsih ter pretresa možganov se bo moral zdraviti približno 10 dni.

Moški, ki ga je pripeljal v bolnišnico neki avtomobilist, je povedal, da se je malo pred omenjeno uro peljal z vespo po Istrski ulici proti mestnemu središču, ko je pri otroški bolnišnici «Burlo Garofolo» nenadoma izgubil nadzorstvo nad vozilom in se z njim vred zvrnil na asfalt.

OBVESTILO KMEČKE ZVEZE

Prijava dohodkov (Vanoni) za leto 1971

Kmečka zveza opozarja člane, da zapade konec marca rok za prijavo dohodkov prejšnjega leta.

Prijavo morajo izpolniti in vložiti vsi, katerih dohodki (od plač, od zemlje, od hiš itd.) presegajo 960 tisoč lir letno.

Lastniki hiš morajo prijavo izpolniti tudi če sicer njihovi dohodki ne presegajo 960.000 lir. Naj ljudi ne zavede dejstvo, da jim prijavnice ne pošiljejo več na dom, ker so kljub temu podvrženi hudim globam, če bi svojih dohodkov ne prijavili.

Kmečka zveza tudi letos, kot običajno, izpopolnjuje v uradnih urah (8.—14., ob četrtkih, 8.—12. in 15.—18.) in oddaja prijave za člane. Tiskovine za prijavo bodo dobili pri nas (ni jim jih treba kupiti v trafikah, kjer so naprodaj), s seboj morajo pa prinesti: davčne kartele za leto 1971, potrdilo delodajalca o plači v letu 1971 (če so v službi), podatke o dohodkih iz najemnin (če dajejo v najem hišo, stanovanje ali zemljišče), osebne podatke družinskih članov.

Priporočamo vsem, da prijavo opravijo pravočasno, da se izognejo gneči in čakanju zadnje dni meseca.

SKLEPI DEŽELNEGA ODBORA

ŠTIRI MILIJARDE LIR ZA ŠPORT IN DVE MILIJARDI ZA ČISTE VODE

Odobrili so tudi zakonska osnutka za urbanistično načrtovanje in finansiranje industrij

Na zadnjem zasedanju deželnega odbora, ki je bil v petek pod predsedstvom Berzantija, so odobrili štiri zakonske osnutke in sicer o vprašanjih urbanistike, onesnaženja voda, športnih objektov in industrijskih posojil.

Prvi zakonski osnutek vnaša nekaj sprememb v dosedanji deželni urbanistični zakon, da se tako prilagodi potrebam in ciljem splošnega deželnega urbanističnega načrtovanje, ki ga bodo v kratkem predstavili svetu za odobritev. Odobreni zakonski osnutek določa vsebino in postopke za pripravo in odobritev «nižjih» urbanističnih načrtov, to so načrti za cone, za področja in končno podrobni krajevni načrti.

Drugi odobreni zakonski osnutek spada v okvir deželnih pobud za varstvo voda in proti onesnaženju na področju Furlanije - Julijske krajine. Delovanje v tem smislu je urejeno po zakonu štev. 16 iz leta 1970, po katerem je dežela prevzela skrb za uvedbo primernih prečiščevalnih naprav za greznice in odtoke v nekaterih središčih. Na podlagi odobrenega zakonskega osnutka bodo dodelili občinam in občinskim konzorcijem eno milijardo lir prispevkov za plačilo obresti na posojila, ki so jih najeli za gradnjo prečiščevalnih naprav. Poleg tega se je deželni odbor obvezal s tem zakonom, da bo dajal še nadaljnje prispevke v prihodnjih dvajsetih letih in sicer po 100 milijonov lir letno. Skupni prispevek deželne uprave bo torej znašal 2 milijardi lir.

Za razvoj športnih dejavnosti je deželni odbor odobril zakonski osnutek za nadaljnje povečanje finansiranja gradnje športnih in rekreativnih objektov, ki jih bodo zgradile krajevne ustanove. Zato so povišali prispevke v prihodnjih dvajsetih letih za 200 milijonov lir letno za prispevke na kapital, ki so si ga izposodile občine, občinski konzorciji ali pokrajine za tovrstne gradnje. Skupno bodo torej potrosili v ta namen nadaljnje 4 milijarde lir.

Tudi zadnji odobreni zakonski osnutek je finančnega značaja in sicer predvideva nekaj sprememb v deželnem zakonu štev. 25 iz leta 1965. Na podlagi teh sprememb bodo lahko povečali prispevke na plačilo obresti na posojila za gradnjo, povečanje ali tehnološko obnovitev industrij.

Nesreča na ladji

Včeraj popoldne, okrog 14. ure, je 32-letni Corrado Tridente iz Molfette delal v strojnem oddelku motorne ladje «Utilitas», ko mu je nenadoma spodrsnilo in je padel vznak na železno ploščad. Pri tem si je odrgnil levo ramo. Bolničarji RK so ga z rešilcem odpeljali v bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 20 dneh sprejeli na ortopedski oddelek.

OBVESTILO SGZ

Slovensko gospodarsko združenje opozarja vse svoje člane, ki niso še izpolnili prijave dohodkov Vanoni, da zapade rok v petek, 31. t. m.

Vabi zato vse interesente, da se takoj javijo v uradih združenja, ki so jim na razpolago vsak dan od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.30.

Pohitite, da se izognite gneči zadnjih dni.

TAJNIŠTVO

V priredbi Furlanskega centra plastičnih umetnosti

V Vidmu odprli razstavo slikarjev mejnih področij

Udeleženih je 26 slikarjev iz naše dežele, Slovenije in Koroške — Od zamejskih slovenskih slikarjev je prisoten Jože Cesar — Zelo slovesna otvoritev

V prostorih «Gallerie del Centro» v Vidmu so včeraj ob 18.30 odprli 2. mednarodno slikarsko razstavo pod naslovom «Bivanja in izkušnje» v okviru kulturnih izmenjav med našo deželo, Slovenijo in Koroško. Razstavo prireja Furlanski center za plastične umetnosti (FAP).

Odprtja razstave, ki je bilo zelo slovesno, so se udeležili številni predstavniki videmskega, deželnega, slovenskega in koroškega političnega, javnega in kulturnega življenja. Med drugimi so bili prisotni predsednik FAP dr. Marangone, umetniški direktor centra dr. Manfredi, ki je razstavo tudi odprl s primernim nagovorom, generalni konzul SFRJ v Trstu Boris Trampuž in kulturni ataše konzulata Saša Gruden, zastopnik videmske občine dr. Rossetti, predstavnik dežele Di Caporiacco, prof. Florit, direktor za spomeniško varstvo De Marco, direktor muzeja iz Idrije Bavdaž in drugi. Pri otvoritveni slovesnosti je pel komorni moški zbor iz Idrije.

Seveda so bili prisotni tudi številni slikarji - razstavljavci iz naše dežele, Slovenije in Koroške ter žena nedavno tragično preminulega slovenskega slikarja Dovjaka, ki je še tik pred svojo smrtjo v planinah sodeloval na podobni razstavi v Idriji. Med slikarji iz naše dežele je kot edini Slovenec prisoten Jože Cesar, udeleženci iz Slovenije pa so Milan Butina, Marjan Dovjak, Leopold Hočevar, Franc Kopotar, Ivan Seljak Čopič in Ive Šubic. Vseh sodelujočih na razstavi je 26.

Prireditelji so za to priložnost izdali tudi lično opremljen katalog z besedili v italijanščini, slovenščini in nemščini in v katerem je vsak sodelujoči slikar zastopan s po eno reprodukcijo v črno - belem. Žal so besedila v slovenščini močno spačena, kar zmanjšuje katalogu njegovo reprezentančnost.

VČERAJ POPOLDNE V GORICI

Na sestanku Chientaroli-Šimac so govorili o avtocestni povezavi

Zastopniki goriške pokrajine in novogoriške občine so pregledali stanje avtocestnih del na obeh straneh meje - Stike bodo še poglobili

Novogoriški župan Rudi Šimac je bil včeraj popoldne s svojimi sodelavci gost goriške pokrajinske uprave. Predstavnika obmejne občine Nova Gorica je sprejel pokrajinski predsednik dr. Bruno Chientaroli s svojimi najožjimi sodelavci. Tema razgovorov je bilo vprašanje cestnih povezav med Italijo in Jugoslavijo na goriškem področju.

Predsednik goriške pokrajinske uprave dr. Chientaroli je jugoslovanskim gostom prikazal stanje avtocestnih povezav na italijanskem obmejnem področju. Čez nekaj dni, je dejal predsednik goriške pokrajine, bo za promet odprt prvi odsek avtoceste Villesse — Gorica do Majnice. Že lani so bila oddana dela na dražbi za gradnjo drugih dveh odsekov avtoceste proti državni meji. Težave tehničnega značaja so sedaj odpravljene, v kratkem bodo pričeli graditi most čez Sočo in nato avtocesto skozi Sovodnje (tu bodo zgradili podvoz), nato ob železnici do Tržaške ulice, kjer se bo avtocesta končala. Tu bo zgrajena zanka v obliki deteljice, ki bo urejevala promet. Tudi dela za to zanko so že oddana in se bodo kmalu dejansko začela. Goriška občina pa s svoje strani skrbi za gradnjo obmejne postaje na novem mejnem prehodu pri Vrtojbi in s temi deli bodo začeli še letos. Predvideva se, da bodo vsa ta dela dokončana v letu 1973.

S svoje strani pa je novogoriški župan Šimac prikazal kako potekajo dela na jugoslovanskem področju. Povezovalna cesta med Šempetrom in novim obmejnim prehodom Vrtojba je skoro dograjena, z zveznim zakonom pa je že zagotovljen denar za gradnjo obmejnih naprav. Kmalu bodo pričeli s temi deli. Istočasno si v Sloveniji prizadevajo, da bi se po zaključku del na prvem avtocestnem odseku Vrhnika — Postojna in Postojna — Razdrto pričelo čimprej z deli za podaljšanje avtoceste na relaciji Postojna — Nova Gorica. Na tak način bi se čimprej dokončala avtocestna povezava med Padsko nižino in Podonavjem.

Zastopniki obeh uprav, ki so imeli prve stike pred več kot desetimi leti, so se ob tej priliki srečali po doglednem času. V zastopstvu goriške pokrajinske uprave so bili poleg predsednika Chientarolija še podpredsednik Marko Waltritsch, odbornika Lodi in Tacchinardi, glavni tajnik dr. Bau, inž. Matiussi in geom. Lupieri. V zastopstvu novogoriške občine pa so bili poleg župana Šimca še svetovalec za obmejna vprašanja dr. Rudi Rutar, občinski odbornik Milan Skolaris, načelnik oddelka za analize in načrtovanje Svito Vizintin in tajnik komisije za zamejstvo Srečko Nanut.

Po obširni debati so sklenili, da bodo stike še poglobili.

Dr. Stopper zagotovil deželno podporo društvu «Ivan Trinko» v Čedadu

Včeraj ob 11. uri je deželni odbornik dr. Nereo Stopper sprejel na deželi v Trstu Izidorja Predana, predsednika kulturnega društva «Ivan Trinko» iz Čedada in tajnika društva dr. Viljema Černa. Predstavnika beneških Slovencev sta zaprosila za sprejem, da bi se pogovorila o deželni podpori društvu za uvedbo tečaja slovenskega jezika v Št. Petru Slovenov ob Nadiži, ki bo na tamkajšnjem učiteljišču. Razgovor je potekal v prisrčnem in prijateljskem vzdušju. Odbornik dr. Stopper je kazal razumevanje za probleme Beneške Slovenije in obljubil svoje prizadevanje, da bo lahko društvo uresničilo svojo dejavnost in začrtane cilje.

PRETEKLO NEDELJO IN PONEDELJEK

VERČEVO DRAMSKO DELO NA ODRU V GORICI

Občinstvo je delo mladega tržaškega avtorja sprejelo z zanimanjem

V nedeljo in ponedeljek je Slovensko gledališče iz Trsta nastopilo v Katoliškem domu v Gorici z izvirnim prvencem domačega avtorja Sergeja Verča iz Trsta, ki je prejšnji teden doživel svojo premiero v Kulturnem domu v Trstu. Prav ker je šlo za prvenca mladega tržaškega avtorja, o katerem se je že precej pisalo, je delo zanimalo tudi goriško gledališko publiko, zlasti tisti njen del, ki ima bolj odprto obzorje glede gledališke umetnosti in z zanimanjem spremlja tudi modernejše stvari, ki po navadi spadajo skoraj na področje eksperimentalnega gledališča.

Občinstvo v nedeljo popoldne ni bilo posebno številno, saj, kot rečeno, Verčevo delo ne spada v zvrst poljudne odrske umetnosti kot prija zlasti gledalcem s podeželja; v ponedeljek zvečer pa je bil obisk boljši in občinstvo je z zanimanjem sledilo dogajanju na odru, pri katerem se je celotno SG iz Trsta potrudilo in res dobro prikazalo avtorjeve zamisli. Zlasti so ugajale alegorije na predstavnike s svetovnega odra iz polpretekle dobe in pa avtorjevo prizadevanje v iskanju sreče. Še posebnega aplavza so bili na koncu deležni trije glavni nosilci vlog Rado Nakrst, Lidija Kozlovičeva in Livij Bogatec.

Vsekakor je Sergej Verč s tem svojim delom pokazal prizadevanje, da na poseben in občuten način prikaže svoj odpor proti okostenelosti in zunanjemu formalizmu človeške družbe in si na svoj način prizadeva prispevati k njeni reformi, oziroma preobrazbi. I. M.

Delovna pogodba za gostince

Sindikati FILCAMS - CGIL, FISASCAT - CISL in UILAMT - UIL so te dni dosegli sporazum za novo delovno pogodbo za vse delavce zaposlene na področju gostinstva. Nova delovna pogodba vsebuje veliko zanimivih dosežkov za to kategorijo delavcev. Sindikalni boji prejšnjega leta niso torej bili zaman, kategorija naj torej nadaljuje z organiziranimi akcijami za ojačitev in dosego vseh svojih pravic.

Proti okužbam voda

Pristaniško poveljstvo za pomorsko področje okrog Tržiča je izdalo odlok, s katerim prepoveduje spuščanja naftnih in drugih odpadkov v teritorialne vode. Za petrolejske ladje z nad 150 ticoč tonami in za druge z nad 500 tonami velja ta prepoved tudi izven teritorialnih voda.

Skuterist padel pri Jamljah

Ko se je včeraj peljal s skuterjem iz Jamelj proti državni meji, je 45-letni Ruggero Colautti iz Tržiča — Ul. S. Nicolò 15 na nekem ovinku padel zaradi mokre ceste. Odpeljali so ga v tržiško bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec v prsni koš z zlomom reber, poškodbe na čelu in na desni roki ter so ga pridržali za sedem dni na zdravljenju.

PREDVOLILNO VZDUŠJE

Sinoči je v Gorici govoril Preti (PSDI)

Doslej malo shodov - Strankini zastopniki predstavljajo kandidate članstvu

Do sedaj je bilo malo predvolilne propagande v Gorici. Javna zborovanja so doslej imeli socialisti, komunisti, neofašisti (v nedeljo so napolnili Verdijevo gledališče), sinoči pa so svoje prvo zborovanje imeli socialdemokrati. Krščanki demokrati so imeli do sedaj več sestankov notranjega značaja, na katerih sta govorila goriška kandidata za senat Martina in za poslansko zbornico Marocco. Zadnji tak sestanek je bil v Krminu. Na njem so bili prisotni vsi vodilni krščanki demokrati iz mesta in iz okolice. Poslanec Marocco je pohvalno govoril o pretekli zakonodajni dobi in pripisal svoji stranki zaslugo za v parlamentu odobrene reforme. Socialisti in komunisti, ki so se za te reforme potegovali in tudi odločilno glasovali, verjetno ne bodo s to analizo zadovoljni. Socialistom je med drugim Marocco očital tudi, da so preveč na levici in da imajo prepogoste stike z levo opozicijo, zlasti s komunisti.

Za notranji dialog krščanskodemokratske stranke je treba šteti tudi sinočnji sestanek, ki je bil na sedežu KD v Ronkah. Tu so ustanovili krajevno skupino «Forze nuove», t.j. pristašev Donat Cattina. Na sestanku sta bila prisotna podtajnik Toros iz Vidma in kandidat za poslansko zbornico prof. Santuz, prav tako iz Vidma. Pomeni morda to, da bodo levi krščanski demokrati na Goriškem glasovali tudi za Santuza? Če bi ta novi kandidat uspel v deželnem merilu, bi bilo to usodno za goriškega kandidata Marocca. Tudi desnica v KD je zelo aktivna v tržiškem okolišu. Pripravljajo shod ministra Piccolija.

Precej nesoglasja tudi v socialdemokratski hiši. V Tržiču so obnovili mestni, medsekcijki odbor te stranke in Giuseppe Novali je postal novi mestni tajnik PSDI. Ta pripada Ferrijevi struji, ki ima večino v goriški federaciji. Prejšnji tajnik, tanassijevec dr. De Olazabal, pa je sklical sestanek svojih pristašev in tržiškim listom poslal pismo, na katerem se je podpisal še vedno kot mestni tajnik. V Tržiču so tudi razširili ciklostilirani letak na katerem podpisani «socialdemokrati» ostro napadajo sedanje pokrajinsko vodstvo stranke.

Na že omenjenem sinočnjem volilnem zborovanju socialdemokratske stranke v dvorani UGG v Gorici, je o vsedržavnih vprašanjih govoril bivši minister za finance posl. Luigi Preti. Pred otvoritvijo zborovanja je tajnik goriške PSDI inž. Lodatti predstavil goriške kandidate socialdemokratske stranke, med katerimi je tudi Slovenec Gradimir Gradnik. Pred Pretijem je spregovoril še prof. Zucalli, ki je med drugim dejal, da je pravilno, da se najdejo danes državljani slovenskega jezika, ki bodo volili za socialdemokratsko stranko, medtem ko so prej volili krščansko demokracijo.

V ostalem vlada na političnem področju mir. Kot smo že omenili, vlada za desničarsko stranko precejšnje zanimanje. V nedeljo so misovci napolnili Verdijevo gledališče. To skrbi predvsem liberalce in krščanke demokrate, ki se boje izgube glasov.

Vrvež, ki je nastal o možnem sporazumu med PSDI in SDZ, se je nekoliko polegel. Po vsej verjetnosti iz tega ne bo nič in volivci SDZ bodo najbrž glasovali za KD, kot so delali vsa povojna leta ob priliki parlamentarnih volitev. Da bo najbrž tako, posnemamo iz kratke vesti o sestanku krščanskodemokratske svetovalske skupine na pokrajini. Na tem sestanku je bila prisotna tudi pokrajinska svetovalka SDZ.

Liberalci bodo imeli nocoj v Gorici tiskovno konferenco.

NA POVABILO VODSTVA ERSA

Odbornik Giust si je ogledal kmetijsko šolo pri Cervignanu

Tudi na podeželju potrebno dosledno izvajanje obveznega šolanja

Pred časom smo pisali o našem obisku v Šolskem centru za strokovno vzgojo kmečke mladine v vili Chiozza pri Cervignanu, ki jo je uredila Deželna ustanova za pospeševanje kmetijstva (ERSA) z namenom, da tudi z vzgojo modernega strokovnega kmetijskega kadra pripomore k reorganizaciji in dvigu kmetijstva na področju naše dežele. V okviru notranjega pravilnika te šole je predvideno med drugim, da občasno prihajajo na obisk ugledne osebnosti in strokovnjaki v kmetijstvu, ki pridejo tako v stike z učečo se mladino in ji posredujejo koristne napotke s predavanji in osebnimi stiki pri formiranju njihove priprave za bodoče kmetijske naloge.

V okviru takih obiskov je bil pred dnevi na tej šoli na obisku deželni odbornik za javna dela Bruno Giust. Sprejela sta ga predsednik ERSA Luca in direktor ERSA dr. Bellavite.

Giust je imel pred gojenci tega kmetijskega zavoda predavanje, v katerem jih je seznanil z današnjim položajem šolstva v Italiji ter pri tem še posebej govoril o položaju šolstva na področju naše dežele. Pri tem je poudaril potrebo po odstranitvi nekaterih pomanjkljivosti in še mnogo dela ki ga bo treba opraviti če hočemo zagotoviti vsem državljanom pravico do izobrazbe ter za izvedbo celodnevnega pouka.

Govornik je nato omenil tudi reformo na višjih srednjih šolah in načrt za podaljšanje obveznega šolanja do 15. leta starosti. Ta načrt je v zvezi tudi z drugimi problemi, predvsem s problemom večjih stroškov. Zaključil je svoja izvajanja z ugotovitvijo, da je šolska reforma tesno povezana tudi s strokovno pripravo vzgojiteljev, ki jim je treba omogočiti višjo strokovno kvalifikacijo.

Sledila je diskusija, pri kateri se je oglasilo več gojencev šole. Ti so zlasti vpraševali, kako je z razvojem šolstva na kmečkem podeželju, kjer naj bi se obvezno šolanje v celoti in strogo izvajalo. Deželni odbornik se je ob tej priliki podrobno zanimal tudi o prizadevanjih ERSA za strokovno izobrazbo kmečke mladine, s čimer skuša doseči višjo raven, ki je potrebna za moderen razvoj kmetijstva.

Mejna vprašanja pod drobnogledom sociologov

Med kratkim odmorom na mednarodnem shodu sociologov v palači Attems v Gorici smo ogovorili direktorja inštituta ISIG prof. De Marchija: «Sosedje smo, v spodnjem nadstropju stanujemo, pa se še ne poznamo.»

«Če je pa tako — je dejal profesor — potem pa pridite v goste, da vam razkažemo prostore...».

«... in da se pogovorimo o mednarodnem sociološkem kongresu, če bi bilo mogoče,» smo brž pristavili ter zadeli v črno, zakaj profesor De Marchi je v ta pogovor hitro privolil. Po poklicu je profesor sociologije na katoliški univerzi v Milanu, sodeluje s številnimi sociološkimi zavodi in fakultetami ter je od nastanka direktor ISIG s sedežem v Ul. Malta 2, torej v isti zgradbi, kjer je sedež SKGZ in njenih članic.

Ko je opravil nekaj neodložljivih telefonskih pogovorov z Rimom, je povedal, da je nameraval povabiti k sebi vse predstavnike tiska, kar pa bo še storil, ne glede na to, da je dal prednost našemu listu, ker je on, direktor ISIG naklonjen sodelovanju Slovencev v zavodu, kjer so pomembno znanstveno jedro.

Od zgovornega in odprtega sogovornika smo želeli izvedeti, kateri razlogi so botrovali sklicanju sedanjega mednarodnega shoda.

«Prireditl smo ga nameravali prihodnje leto, ker bi se do takrat temeljiteje pripravili, toda politikom se je mudilo ter so hoteli javnosti čimprej pokazati naše delo. Ob deželni finančni pomoči smo predlog uresničili. S tem v zvezi pa naj povem, da bi lahko bila deželna pomoč izdatnejša glede na opravljeno delo v drugih središčih naše dežele.»

Na kongresu se je zbralo 50 znanstvenih sodelavcev ISIG iz raznih evropskih in ameriških držav, ki objavljajo v publikacijah inštituta zanimive razprave. «Tudi ostali gostje so prispevali zanimiva poročila. Če bi hoteli iz vseh materialov izluščiti vodilno misel obravnavane teme «Problemi in perspektive obmejnih regij», potem moramo ugotoviti, kako je velika podobnost našega mejnega področja z velikim središčem Trstom s podobnostjo drugih obmejnih evropskih področij s prav tako velikim ali pa še večjim središčem kot je Ženeva itd. In še to: za vsa ta območja je značilna veljavnost zelo elastičnega obmejnega režima.»

Druga pomembna znanstveno dokazana podobnost je obstoj manjšin na teh mejnih področij. «Naše zborovanje — je nadaljeval — nam je navrglo pomembne materiale, ki zadevajo tudi obravnavo položaja slovenske narodnostne skupnosti. Naša obramba manjšine ni v stilu 19., ampak 20. stoletja, se pravi na temelju znanstvenih izhodišč. K manjšinski problematiki ne moremo pristopati z osebnimi spoznanji, ker so lahko sila zmotna. Samo sociološka analiza nam lahko da pravilen odgovor.»

Ob dosedanjih skušnjah in spoznanjih pravkar zaključenega goriškega kongresa o mejnih vprašanjih je direktor profesor De Marchi omenil informacije, da razvite države pristopajo k reševanju mejnih vprašanj z organi (distretti), katerih pristojnost je razširjena na obe strani meje.

«Na sedanjem srečanju so nam nekateri udeleženci namignili — pravi prof. De Marchi — naj bi odprli v Gorici središče za preučevanje procesov zaostrovanja in pomirjenja ob evropskih mejah, za evidentiranje gradenj infrastruktur prek mejne črte itd. Bežno sem pregledal področja, ki jih razmeroma dobro poznam, ter naštel 51 mej in torej 102 mejni področji. Naš zavod bi se tega dela prav gotovo ne ustrašil, saj je sposoben, da se sooči še s težavnejšimi preprekami, samo če so sredstva...»

Inštitut pa ima prvenstveno druge namene. Najprej hoče mejo teoretično obdelati in nakazati nekaj rešitev. Ker na podlagi pridobljenih materialov ne bodo več tavali v popolni temi, bodo sadovi otipljivejši in hitreje zaznavni.

S sociološkim shodom se je dvignil tudi ugled Gorice. Njena pomembnost se je doslej izražala le v številu prehodov in trgovskih poslih, shod pa ji odkazuje tudi kulturno tvornost. «Mesto postaja vse bolj pomembno središče, kjer bodo mogli znanstveniki razpolagati z materiali, pomembnimi za znanstveno razvozlavanje vprašanj, ki nastajajo ob mejah. Naša ustanova jim more v tem pogledu nuditi marsikakšen zanimiv tekst.» Pokazal nam je ravnokar objavljeno zajetno knjigo z obdelavo mednacionalnih odnosov na našem prostoru, ki temelji na izpovedi 1200 izpraševanih oseb. V tem poletju napovedujejo prihod 20 študentov sociologije z Dunaja, ki bodo preučevali mejne pojave, iz Zagreba pa prihajajo predlogi za sklicanje seminarja Hrvatov, Slovencev in Italijanov.»

Pogovor se je nato zasukal še na zavodovo bodoče delo. Pripravljajo se na preučevanje gledanj posameznih skupin na druge skupine. Tako želijo izvedeti kako — na primer — gledajo beneški Slovenci na Furlane in obratno, kako se izjavljajo Italijani, Slovenci, «Bizjaki» (tako imenujejo prebivalce okoli Tržiča), prebivalci Gradeža, ki so skupnost povsem zase itd. Podobna gledanja želijo zbrati tudi na jugoslovanskem obmejnem področju.

Z mednacionalno stereotipijo, kakor imenujejo to zvrst, se bosta po profesorjevih besedah ukvarjala tudi dr. Susič in prof. Merkü, ki to področje dobro poznata».

Prihodnji, torej drugi mednarodni sociološki shod, pa bo posvečen po vsej verjetnosti položaju manjšin ter zlasti pereči obdelavi njihovih ambientalnih značilnosti, pri čemer gre po sodbi prof. De Marchija tudi za obstoj specifičnih skupnosti, ki jih imenuje «etnične diasfore». To so številne skupine družin določene narodnosti, ki morejo kljub oddaljenosti od matice preživeti več generacij.

Direktor ISIG je povsem zadovoljen s kongresom ter upa, da bodo inozemski sodelavci ostali zvesti inštitutu, dasiravno jim drugje ponujajo boljše pogoje. Ob koncu je na rahlo ošvrknil nekaj goriških operaterjev, ker jim ne more odpustiti, da naročajo ekspertize v Turinu, kot da ne bi poznali naših razmed najbolje ravno Goričani, ki delajo v inštitutu.

Ob vsem tem se bo marsikdo vprašal, kolikšna je praktična vrednost zbranih in za zdaj še neobdelanih znanstvenih tez. Vprašanje muči vsakogar, ki ga dnevna problematika sili k izbiram in odločitvam.

Dr. Emiliji Susič, štipendist zavoda v Trstu, nam je povedal, da pristopajo sociološki zavodi k vprašanju po znanstveni poti medtem ko sprejemajo praktične odločitve operativni organi in torej politični delavci, ki lahko sociološke raziskavo upoštevajo ali ne, ali jo po svoje uporabljajo.

Investicija v sociološko delo se torej obrestuje na daljši rok. To pomeni, da se bodo kljub spodbudnim ugotovitvam marsikatere stvari urejale kot doslej, ker so pač ujete v mehanizme določenih struktur. To hkrati pomeni, da bodo skupnosti in tudi narodnostna skupnost, kot je naša, imele še vedno — in žal, da bo tako — dovolj razlogov za svojo neučakanost in nestrpnost.

G. V.

Dežela je združila goriško bolnišnico in sanatorij INPS

Na zadnji seji deželnega sveta, ki je bila v petek zjutraj, so med drugim odobrili tudi zakon o združitvi goriške bolnišnice z nekdanjim sanatorijem INPS. Predlog so odobrili predstavniki vseh strank.

Na podlagi tega zakona bo imela nova združena bolnišnica en sam proračun in enotne vodilne organizme — upravni svet, zdravstveni svet, revizorje — ločeni pa bosta tehnična in sanitetna struktura.

Novi upravni svet bo sestavljalo šest članov, ki jih bo izvolil deželni svet, en član, ki ga bo izvolil goriški občinski svet, en predstavnik splošne bolnišnice in en predstavnik sanatorija.

V Gradišču je bil prejšnji dan sestanek med županom in tajniki vseh treh sindikatov. Na sestanku ,na katerem so bili prisotni tudi načelniki skupin, je župan dr. Marizza povedal o obljubah dežele in novega lastnika bivše tovarne Mucchiut. Po lanski zapori niso še namreč tovarne odprli. Županstvo v Gradišču bo, po sklepu odobrenem na tem sestanku, zahtevalo sestanek na deželni upravi.

V Gradežu bo IACP oddal v najem šest stanovanj. Kogar to zanima se lahko obrne za pojasnila na sedež IACP v Gorici, Ul. Pitteri 4.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 27. in 28. marca 1972 je bilo na goriški občini prijavljenih 10 rojstev in 6 smrti.

ROJSTVA: Riccardo Donda, Francesca Battisti, Rosanna De Ciantis, Paolo Norbedo, Fulvia Cucit, Elisabetta Brumat, Roberto Tacco, Alberto Savio, Fulvio Gerussi, Ugo Romei.

SMRTI: gospodinja 54-letna Isolina Snidero por. Miani; upokojenka 79-letna Giuseppina Gianotti vd. Boano; upokojenec 65-letni Masimo Moscheni; upokojenec 52-letni Luigi Susmel; obrtnik 61-letni Alberto Savio; upokojenec 65-letni Valentino Zorzenon.

Kino

Gorica

VERDI ob 17.00—22.00: «Tre femmine in soffitta», I. Mimieux in C. James; barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO ob 16.45—22.00: «Cime tempestose», A. Calder Marshal in T. Dalton; barvni film.

MODERNISSIMO ob 17.15—22.00: «Paradiso nero», L. Wood in R. Beymer, ameriški barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE ob 17.00 — 21.30: «Elvis Presley show», ameriški barvni film.

VITTORIA ob 17.15—21.30: «Il gangster dalla faccia pulita». W. Berger in G. Moll; barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 17.30: «L'infallibile pistolero strabico». J. Garner in S. Pleschett. Barvni film.

EXCELSIOR ob 16.00: «Riprendiamo Fort Alamo». Peter Ustinov in Pamela Tiffin. Barvni film.

PRINCIPE ob 17.30: «La ballata di Cable Hogen». D. Warner in S. Stevens. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Imenovali so jo kobilica». ameriški barvni film — ob 18. in 20.

SVOBODA (Šempeter): «Z glavo skozi zid». ameriški barvni film — ob 18. in 20.

PRVAČINA: «Kjer diši po smodniku», ameriški barvni film — ob 20. uri.

RENČE: Danes zaprto.

ŠEMPAS: Danes zaprto.

DESKLE: «Lopov», francoski barvni film — ob 19.30.

KANAL: «Nicholas Philbert», francoski barvni film — ob 20.

Dežurna lekarna v Gorici

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna D'Udine. Trg sv. Frančiška 5. tel. 2124.

Dežurna lekarna v Tržiču

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna S. Nicolò, dr. Olivetti, Ulica I. Maggio 84, tel. 73-328.

Razna obvestila

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ organizira letovanje otrok v Savudriji in Zg. Gorjah. Vpisovanje v ponedeljek, sredo in petek od 9. do 11.30 na sedežu v Gorici, Ul. Malta 2.

Do 8. aprila je moč vložiti prošnje na goriško občinsko upravo za pet delovnih mest za delavca - vrtnarja 3. kategorije.

Izleti

Za avtobusni izlet v Tolmin na velikonočni ponedeljek popoldne je še nekaj mest na razpolago. Podrobnosti pri vpisu na sedežu SPD, Gorica, Ul. Malta 2/I, tel. 2495.

Darovi in prispevki

Za Slovensko planinsko društvo daruje Tončka Draščck iz Gorice 3.000 lir.

Z OBČNEGA ZBORA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

Še vedno velja staro geslo: Slovenski otrok v slov. šolo!

Število otrok v osnovni šoli narašča - Diskriminacija glede spričeval

Kot smo včeraj najavili, objavljamo danes poročilo, ki ga je na občnem zboru sindikata slovenske šole imel referent za osnovne šole:

Ob pregledu stanja in pridobitev slovenskega učiteljstva na Tržaškem, moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da se naš položaj iz leta v leto izboljšuje. Od nekdanjega pravila, da sme biti na slovenskih šolah le 100 učiteljev, smo se v letošnjem šolskem letu dvignili že na 111 mest. Nameščeni učitelji pripadajo več kategorijam. Poleg stalnih s stalnim službenim mestom je še 10 nadštevilnih, ki pa bodo postopoma, ko se bodo izpraznjevala mesta, prišli v redni stalež. Ostali učitelji pa so imenovani za nedoločen čas, ne morejo pa biti odpuščeni (non licenziabili).

Večina učiteljev je torej redno nameščena, tako da so didaktični ravnatelji včasih kar v zadregi ob iskanju suplenta za bolnega tovariša.

Kako je s številom učencev? Tudi tu se razmere, sicer zelo počasi, izboljšujejo. Število vpisanih raste. Letos obiskuje 38 slovenskih osnovnih šol 1252 učencev. Od lanskega leta se je število dvignilo za 72 (lani za 66 v primerjavi s predlanskim). Ta porast razveseljuje vsakega zavednega Slovenca. Vendar ne smemo pozabiti, da se je število dvignilo tudi na račun večjega števila rojstev, kajti še vedno je preveč slovenskih staršev, ki v svoji omejenosti vpišejo otroka v italijansko šolo misleč, da bo dobil lažje in boljšo zaposlitev. Še vedno je torej veljavno geslo, ki ga moramo propagirati: Slovenski otrok v slovensko šolo!

Dolžnost nas učiteljev in vsakega Slovenca je, da pomaga v prizadevanju, da se to pravilo v čim večji meri uveljavi. Za dosego tega pa ni dovolj kampanja v času vpisovanja v šolo. Učiteljstvo more pri tem direktno vplivati z ustanavljanjem društev staršev, s primerjanjem vzgojnih predavanj, s tesnejšo povezavo s starši ob vzgojnih problemih njihovih otrok. Posredno pa bi se moglo učiteljstvo vključiti v razne slovenske organizacije, ki bi v večji meri povezovale rojake v slovensko družbo s prosvetnimi, športnimi, rekreacijskimi programi.

Zakon z dne 24. 9. 1971 v svojem 12. členu določa, da ne sme v združenih razredih (pluriclasse) število učencev presegati 10. Iz tega zakona in iz ministrske odredbe štev. 295 z dne 14. oktobra 1971, je razvidno, da se bo pouk po naših šolah v prihodnje mnogo izboljšal, ker bodo združeni razredi postali samostojni. Tako tolmačenje zakona je potrdil naši delegaciji v preteklem decembru tudi šolski skrbnik. V prihodnjem šolskem letu bo morala šolska oblast pristopiti k izvajanju tega zakona. In tako se bo število nameščenih učiteljev še dvignilo in tudi učni pogoji se bodo izboljšali.

Spričevala za osnovne šole. Tu se godi velika diskriminacija. Slovensko besedilo je natisnjeno s tako majhnimi črkami, da je skoro nečitljivo, medtem ko je italijansko besedilo na prvem mestu in natisnjeno z veliko večjimi črkami. Delegacija sindikata je pri šolskem skrbniku prikazala to diskriminacijo. Šolski skrbnik je obljubil, da se bo za to zanimal. V njegovem zadnjem dopisu pa sporoča sindikatu dobesedno: — Per quanto riguarda le pagelle delle scuole elementari quest'Ufficio purtroppo non ha potuto intervenire in quanto le richieste di fornitura vengono avanzate dai competenti direttori didattici direttamente all'Ente Nazionale per le Biblioteche Popolari e Scolastiche, senza quindi passare attraverso quest'Ufficio. — Torej za to diskriminacijo naj bi bili krivi didaktični ravnatelji.

Sindikat se je na obisku pri šolskem skrbniku zavzel, da bi boni za knjige, ki jih naši učenci dobe ob začetku šolskega leta brezplačno, imeli tudi slovensko besedilo. Ob začetku letošnjega šol. leta so se nekatere matere upravičeno pritožile, da morajo podpisati bon z izključno italijanskim besedilom. Šolski skrbnik je obljubil proučitev tega vprašanja.

Šolski patronati. Odsek za osnovne šole pri sindikatu je na posebnem sestanku dne 17. novembra 71 proučil razmere v šolskih patronatih in ugotovil, da je vseh pet učiteljev, ki so dodeljeni na mesta tajnikov patronatov, italijanske narodnosti in ne razumejo slovenskega jezika. Zato je sindikat pri šolskem skrbniku ustno interveniral in nato še pismeno obrazložil, naj se patronatom dodelita dva slovenska učitelja in sicer eden za patronat v občini Dolina, drugi pa za patronate v občinah Devin - Nabrežina, Repentabor in Zgonik. V patronatu oziroma konzorciju tržaške občine pa naj se od treh tajnikov imenuje eden, ki obvlada slovenski jezik.

Sindikat slovenske šole se je zavzel tudi za izboljšanje honorarjev za sestavo in ilustriranje beril za 2. in 3. razred. Naša zahteva je bila sprejeta in zadevna sprememba objavljena.

Poimenovanje osnovnih šol. Z veseljem ugotavljamo, da se je zelo skrajšal čas pri reševanju prošenj za poimenovanje šol. V tekočem šolskem letu so bile z ministrskim dekretom poimenovane naslednje šole: v Ulici sv. Frančiška po D. Ketteju, pri Sv. Ivanu po A. Župančiču, šola na Katinari po F. Milčinskem in v Gropadi po pesniku Karlu Destovniku-Kajuhu. Imenovane šole se pripravljajo na slovesno praznovanje poimenovanja.

V teku je še prošnja osnovne šole Bazovica za poimenovanje po Primožu Trubarju.

Pozivam ostale kolege, da se končno odločijo in vložijo tozadevne prošnje tudi za preostale šole. Zdi se mi, da se to vprašanje le predolgo vleče in da se učiteljstvo ne zaveda da poimenovanje šole ni le formalna stvar, temveč vpliva na starše in otroke vzgojno v kulturno narodnem smislu. Kakšen vpliv ima poimenovanje na učence in njihove starše, dokazuje vnema, s katero sodelujejo starši celotnega šolskega okoliša pri pripravah za proslavo na že poimenovanih šolah.

Sindikat slovenske šole se vztrajno bori za napredek in uspešno delovanje slovenske šole, za ekonomski položaj učiteljev ter proti vsaki diskriminaciji. Da bo njegovo delo uspešnejše, podpirajmo ga

Prizor iz komedije «Cvetje hvaležno odklanjamo», s katero bo Slov. amatersko gledališče nocoj gostovalo v tržaškem Dijaškem domu

GRUZINCEM URAVNILOVKA NI POGODU

Skupina funkcionarjev si «izposodila» tovarno

Državo so ogoljufali za obilno milijardo lir in si s tem denarjem gradili vile in bogate «dače»

Kadar je govor o socialnih razlikah med družbenimi razredi, sloji ali tudi posamezniki, se često omenja sovjetska «uravnilovka», ki jo eni jemljejo za zgled, ki da bi mu bilo treba slediti, drugi pa jo ocenjujejo kot nekakšno zlo, ki bi se ga morali v Sovjetski zvezi čimprej otresti, če hočejo zares naglo kreniti k večjim rezultatom v gospodarstvu. Uravnilovka je pojem, ki je tipično ruski in s katerim označujemo čim manjšo razliko v plačah oziroma mezdah med najboljše in najslabše plačanimi nameščenci oziroma delavci. O uravnilovki bi mogli še dolgo govoriti, vendar prepustimo to ekonomistom in sociologom, ker se bomo trenutno ustavili pri nečem drugem, konkretno pri primeru, kako si tudi v Sovjetski zvezi posamezniki znajo urediti razmere tako, da jih uravnilovka ne prizadene.

Gruzinci so v Sovjetski zvezi to, kar so pri nas južnjaki. In sicer v negativnem smislu besede, ki normalno ne drži ki pa v določenem okolju vendarle še vedno velja. Za Gruzince v Sovjetski zvezi trdijo, da radi manj delajo, da pa radi bolje služijo. Ker je Gruzija na jugu dežele in ima torej toplejšo klimo, Gruzinci pridelujejo zgodno zelenjavo, ki jo z letali vozijo v Moskvo ali Leningrad in prodajajo za «težke denarce». Trenutno kroži po Moskvi in po Tbilisiju rek, da Gruzinci odhajajo iz Moskve s tako polnimi koši rubljev, kolikor so bili polni zelenjave, ko so jih prinesli v Moskvo.

Toda skupina «poslovnih ljudi» iz prestolnice Gruzije Tbilisija se ni zadovoljila s tem. Vrhu tega pa je pridelovanje zelenjave naporno. Skupina funkcionarjev si je omislila povsem drugačen način, kako se rešiti uravnilovke. Zgodba zasluži, da si jo ogledamo.

Glavni inženir neke tovarne umetnih tkanin in vlaken, ki je delala po načrtu, kot ga določa gosplan, to se pravi osnovni gospodarski načrt, ki je bil izdelan v Moskvi, si je načrt zamislil takole: Ker je tovarni pogosto primanjkovalo surovin, ker je birokratski sistem, kot v marsikateri drugi panogi, zaviral normalen delovni proces v tovarni, je po navadi skoraj polovica strojev stala. Kot bi to ne bilo dovolj, je tudi del proizvodnje ostal neprodan, ker so pač načrtovalci slabo računali s povpraševanjem, to se pravi s trgom. To «praznino», to «luknjo» je treba izkoristiti. Šinila mu je ideja, da bi izkoristil stroje, ki so često bili brez dela. Vrhu tega je «uvidel», da bi bilo treba razširiti takoimenovani asortiment, to se pravi izbiro blaga, tkanin, ki bi jih moglo podjetje vreči na trg. Okoli tega svojega načrta je zbral več sodelavcev in med temi je bil tudi sam direktor tovarne Čejšvil. Ko se je v «družčino» vključil direktor, je njegovemu zgledu sledilo še nekaj drugih vodilnih mož iz podjetja, ki so opustili dotedanji način dela in uvedli «maksimalno racionalizacijo» tako da so na svobodnih strojih proizvajali zelo veliko, brez tako imenovanega škarta in ob najmanjših odpadkih surovin, skratka, proizvajali so po vseh načelih dobrega gospodarjenja.

Pri tem pa so pazili še na eno stvar. Ker so vedeli, da določene tkanine, ki jih tovarna sicer proizvaja po planu, ki ga diktira Moskva, ne gredo v promet, so začeli proizvajati tako blago, za katerega so vedeli, da ga trg potrebuje, ali vsaj domnevali, da ga bo trg sprejel.

In res, njihove vetrovke, njihove turistične torbice in nekateri drugi modni artikli so šli v promet tako, da je proizvodnja komaj dohajala porabo. In to blago, te nove artikle niso prodajali le v okolici Tbilisija, ob Črnomorskem primorju in na jugu SZ nasploh, pač pa tudi po Ukrajini in celo na severu dežele.

Posli so šli s tolikšno naglico in zavzel tolikšen obseg, da polovica tovarne, ki so jo takorekoč zasedli v svojem zasebnem načrtu, ni zadoščala. Podjetni Gruzinci so odprli še dva pogona in to «povsem uradno» in v smislu zakonskih predpisov, kajti odprli so tako imenovane «poskusne oddelke», enega kar v Tbilisiju, drugega pa v nekem planinskem naselju na Kavkazu.

Enega novih oddelkov je vodil Lazišvili, bivši študent ekonomije, ki je zapustil šolo in se predal poslom. Pravzaprav je on ostal glavni vodja teh zasebnih tovarn. On je dejansko imenoval načelnike oddelkov in nameščal delavce. Njegova desna roka je bil neki Čikadze, ki je nekoč študiral na visoki šoli za telesno vzgojo, pa se je raje predal poslom.

Posli so se razvijali odlično in delo je teklo več let. Seveda so ti ljudje krepko služili, kajti poleg svoje normalne službe, ki je praktično niso vršili, so opravljali svojo drugo službo, ki jim je čudovito nesla. Seveda do trenutka, ko se je nekomu vendarle zahotelo pogledati v vso zadevo. In tedaj so preiskovalni organi marsikaj odkrili. Odkrili so tudi to, da je skupina podjetnih ljudi znala zaobiti uravnilovko in to v precejšnjem obsegu.

Glavni inženir Macaberizde, ki je dal pobudo za ves ta «posel», je imel dva avtomobila in sicer lepo novo «volgo», ki je bila zapisana na njegovo ime, ter neki drugi avtomobil, ki ga je registriral na ime «druge žene», bolje povedano neke prijateljice. Nadalje je mož imel razkošno vilo z velikim parkom, na hranilni knjižici pa 100 tisoč rubljev, to se pravi kakih 70 milijonov lir. Lazišvili, «duša» «poskusnih obratov», si je poleg stanovanja v Tbilisiju omislil še dve razkošni «dači», in sicer eno pod Kavkazom, torej v bližini gruzinskega glavnega mesta, drugo pa ob Črnem morju. Obe vili, kajti gre za dve vili, sta opremljeni z dragocenim pohištvom in bogatimi umetninami.

Preiskava je nadalje ugotovila, da je druščina, za katero je dal pobudo inž. Macaberidze, ogoljufala državo za 1 milijon 700 tisoč rubljev, to se pravi za približno eno milijardo 200 milijonov lir.

Z zadevo se sedaj ukvarjajo sodni organi in kakor se je zvedelo, se s tem problemom ukvarjajo najboljši raziskovalni organi

Uravnilovka Gruzincem torej ni po volji.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Vaš finančni položaj se bo izboljšal. Prehodna nasprotja med zakonci ali zaročenci.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Dan boste posvetili nekaterim vprašanjem splošnega značaja. Rešite čimprej nadležno družinsko vprašanje.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) V svojem delu boste naleteli na vrsto zaprek. Od časa do časa je zelo koristno prisluhniti glasu srca.

RAK (od 23.6. 22.7.) Nenadna sreča utegne spremeniti vaše življenje. Ugodnejše perspektive na čustvenem področju.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Izkoristite neko priložnost, ki se vam ne bo več nudila. Spremenili boste svoj načrt

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Izbolj-šajte to, kar ste že dosegli. Imeli boste važen razgovor

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10) Branite svojo svobodo odločanja. Ne dovolite, da bi vas vpletli v sorodniški spor.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Izločite iz svojega programa vsa tista vprašanja, ki so nerešljiva. Upoštevajte nekega skromnega prijatelja.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Svojega tekmeca boste lažje premagali s povečano dinamičnostjo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Bodite previdnejši pri izbiri svojih sodelavcev. Otresite se osamljenosti.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dvignil se vam bo ugled na račun neke originalne zamisli. Mnogokrat v življenju je elastičnost zelo koristna.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Prejeli boste nasvet, ki vam bo omogočil velik zaslužek. Bodite bolj popustljivi.

OBČNI ZBOR PROSVETNEGA DRUŠTVA «SLAVEC»

Vse razpoložljive moči pritegniti in razgibati

Ricmanjski pevci nimajo pevovodje - Dobro deluje breška godba

V soboto zvečer je dosedanji društveni odbor prosvetnega društva «Slavec» iz Ricmanj sklical občni zbor društva. Okoli 9. ure se je v društveni dvorani zbralo kar lepo število članov društva in prijateljev prosvetne dejavnosti. Pri tem pa bi mogli vendarle reči, da bi se bilo lahko udeležilo občnega zbora še več Ricmanjcev, saj je ta breška vas znana po sicer zelo intenzivni prosvetni dejavnosti.

Občni zbor je začel predsednik društva Zdenko Hrvatič, ki je najprej pozdravil člane društva, ki so se vabilu odzvali, nato pa izrazil dobrodošlico tudi gostom bratskih prosvetnih društev, predstavniku Slovenske prosvetne zveze Edvina Švaba in župniku dr. Angelu Kosmaču, ki je zastopal domači Kulturni krožek.

Nato je Hrvatič na kratko orisal delovanje društva v času od zadnjega občnega zbora. Hrvatič je ugotovil, da društvo ni razvilo tiste dejavnosti, ki so si jo odborniki in člani društva pričakovali in tudi želeli. Nato je naštel tudi nekaj vzrokov tega in svoje poročilo končal z ugotovitvijo, da bi morali v novi odbor pritegniti čim več mladine in takih ljudi, ki imajo na razpolago več časa in ki bi bili pripravljeni svoj prosti čas žrtvovati v korist vseh vaščanov.

Po predsedniškem poročilu je Evgen Dobrila, ki je vodil občni zbor, podal besedo tajniku društva Fabiu Kuretu, ki je obširneje poročal o razmerah v vasi in v društvu. Med drugim je rekel, da je bil steber društva dober pevski zbor, ki pa že nekaj časa že ne deluje več, ker nima pevovodje. Zato je apeliral na odgovorne ljudi, naj bi se potrudili, da bi ricmanjski pevci dobili spet pevovodjo.

Tajnik je nadalje ugotovil, da je skupina mladih Ricmanjcev pred poldrugim letom ustanovila Mladinski klub, ki je nekaj časa kar lepo uspeval, vendar je že nekaj časa, odkar je utihnil. Razveseljivo pa je — je rekel tajnik — da je vaška godba, pravzaprav breška godba, živa. Da bo živa ostala še nadalje, jamči dejstvo, da je v njej veliko mladih godbenikov, ki redno in marljivo vadijo in so imeli doslej že več uspelih nastopov. Zaslugo za to je treba pripisati predvsem dirigentu in organizatorju Vojku Komarju.

Doslej smo v glavnem beležili le negativne ugotovitve, ki sta jih naštela predsednik in tajnik društva, razen primera godbe, ki postaja glavni oporni steber društva. Toda slika delovanja društva ne obsega le zgoraj navedenih negativnih postavk, pač pa more vodstvo društva zabeležiti tudi kak uspeh. Med drugim to, da je pevski zbor, dokler ni zamrl, nastopil večkrat ob raznih priložnostih doma in drugod, kot na primer v Kopru na srečanju bivših «sardincev», to se pravi bivših slovenskih fantov, ki so bili internirani na italijanskem otoku; lani in predlanskim na reviji «Primorska poje», nadalje v Boljuncu ob 100-letnici boljunske čitalnice, ob 70-letnici PD «Slovenec» v Borštu, ob 25. obletnici osvoboditve v Podlonjerju, na proslavi 25. obletnice osvoboditve, ki jo je na stadionu Prvi maj priredila Slovenska prosvetna zveza. Zbor je nastopil tudi ob svečani podelitvi Gallusovih odličij ricmanjskim pevcem itd. itd.

V društvenih prostorih pa so med tem imeli tudi več prireditev in družabnih večerov, kot na primer Prešernovo proslavo, proslavo mednarodnega praznika žena in podobno. Na domačem pokopališču pa so se poklonili spominu padlih domačinov v NOB. Vrhu tega je treba dodati, da je odbor v tem času imel kar sedemintrideset rednih sej.

Tajnik je svoje poročilo zaključil z željo, da naj bi z novimi silami, novimi idejami in povečano voljo prosvetna dejavnost v vasi oživela in razgibala vse kulturno - prosvetne zmogljivosti v vasi in pritegnila vse razpoložljive sile, ki jih ni malo.

Sledila so druga poročila, nakar so občni zbor pozdravili predstavniki sorodnih društev Končno je bila še dolga in živahna razprava, nakar so bile volitve v novi odbor, v novo vodstvo društva. V novi odbor so bili izvoljeni: Rosana in Zdenko Hrvatič, Milan, Silvester in Vojko Komar, Boris, Erminij, Fabio, Milan, Emilio in Vladimir Kuret, Emilio Matieti, Sergij Vatovec, Emidia Zuljan, Evgen Dobrila in Edvard Pregarc.

M. M.

Nekateri člani, ki so bili izvoljeni v novo vodstvo ricmanjskega PD «Slavec»

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

D. Švara pri Russu

Deziderij Švara razstavlja tokrat že v tretjič v galeriji Russo in dejal bi, da je bila vsaka izmed teh razstav nov mejnik v njegovem slikarskem razvoju. Če je na prvi prevladovala le pokrajina skoro poantilistično podana v izgledih starih mlinov in vhodov kraških jam, se je že na drugi pojavljala ploskobarvna obdelava širokih površin morja. Švara je sedaj postal marinist. To spremembo je povzročilo novo okolje, ko se je slikar preselil od Domja v lasten dom na strmem bregu nad miljsko obalo. Čudovit razgled na morje ga je nujnostno vodil v poenostavljanje vsebine in, kot to pravilno ugotavlja prof. Molesi v uvodu kataloga, tudi v nadstvarno doživljanje obširnosti morja.

Odtod stekleno gladke in barvno čiste vodne površine, ki odsevajo izbrano svetlobo nevsakdanjih videzov sončnih juter in v zaton ginevačih poletnih večerov v slikah sicer nevidnega neba . . . Pri globljem razmotrivanju teh slik, katerih osredje vedno obvladuje le nekaj skoro shematično preprostih čolnov, samih ali ob pomolih in so redke stavbe, ki rastejo iz morja, pa spoznamo, da slikar skuša ob najmanjšem posredništvu sicer ostro izrisanih oblik, doživljati svoja pesniška občutja predvsem z barvno opojnostjo.

Pri tem pa emotivna vrednost nikdar ne nadvlada premišljenje skladnosti rahlo rožnatih, vijoličastih in modro-zelenih odtenkov, ki tvorijo morske površine, katerih gladkost prekinja le malce vzvalovano zrcaljenje čolnov. So to podobe, ki nas navdajajo z željo predati se njihovemu skoroda metafizičnemu miru.

Je pa v slikah te razstave Švara v odličnosti podajanja omenjenega gotovo dosegel najvišjo možno raven kristalizacije svojega marinističnega izraza. So pa tu dve, tri podobe, v katerih se nakazuje iskanje novih pobud njegove predmetnosti morja v geometrični stilizaciji simetrije zrcalnih slik, ker pač morje zaenkrat Švari nudi še vedno najmočnejši slikarski navdih.

Slikarji iz Livorna v Italsider

Iz Livorna je 21 slikarjev prineslo v tržaški Italsider 42 slik. Raznolikost slogov, začenši z ekspresionizmom pa preko abstraktnosti do nadstvarnosti in celo najnovejše predmetnosti, potrjuje, da se slikarstvo v mestu slavnega Fattorija sprošča spon, ki so ga vezale na močne tradicije znamenitih toscanskih slikarjev, ki so jim vzeli ime «macchiaioli» Če se rahel vpliv teh vendarle še komaj čuti — čeprav le cezansko — pri Garzelliju in Castellaniju, sta temnobarvna Gabriella Ulivieri in svetlobarvni Vinciguerra že zelo daleč od tega. Pastelno svetlo poustvarja visokorastle ljudi Piero Benassi, Mario Benedetti pa upodablja prazno puste pokrajine. Kot akvanauti v morju modrini stoje potopljene ženske, ki jih sproščeno a ploščato slika Francesco Pelleschi, v sivkastem ozračju in tonu pa upodablja svoja tihožitja Chiellini. Tihožitja pa Enzo Neri podaja že kar nadstvarnost. Matteo Battelli je že povsem nadstvaren v izvotlenelih človeških lutkah.

Biološko abstrakten je v lepi sivi skladnosti oblik Giorgio Bartoli, ostro aritmetičen v množici črk in številk pa Mario Graziani. Konstruktivno geometričen ostaja Renato Spagnoli. Prijetno razgibana je vegetacijska prepletenost potez, s katero Renzo Izzi prekriva celoto platen, medtem ko jih eruptivno vroče polni v svojih geološko občutenih pokrajinah Temistocle Scala. Nezemsko hladno slika prirodo Gualtiero Vittori, Marino Priam pa kot svet tehnoloških razbitin.

Svet pa postaja žareče barven, če ga poustvarja Inangarg ter še Lando Marinai, ki mu daje tudi pravljičen priokus. Psihedelično postaja občutje sveta v odlični razdobljenosti, ki jo Renato Lacquaniti povezuje z mojstrsko risbo obrazov v obeh oljih, katera ne zaostajata za tistimi, ki jih je lani prikazal v galeriji Tergeste.

MILKO BAMBIČ

TONE SVETINA

347. # UKANA

TRETJA KNJIGA

«To so mi potrdili tudi ujetniki, ki sem jih pravkar dal postreliti. To noč ne bomo zatisnili oči. Pripravljajo preboj na naši strani. Ker so bili spodaj ob reki dvakrat odbiti, bodo poskusili tretjič. Po stari taktiki se hočejo prebiti tja, od koder smo prišli mi: nam za hrbet, na Jelovico. To jim bomo preprečili!

Glejte, kakšen načrt se mi je pravkar porodil! Takoj v mraku, še preden bodo prišle do nas njihove tipalke, jih bomo zavedli. Na najšibkejših in najredkejših točkah bom ukazal streljati z mitraljezi v prazno. Tako jih bomo usmerili tja, kjer bodo cepali pod rafali! Poročnik Hartwick! Takoj ko se najeste, boste organizirali to igro.»

«Razumem, gospod major!... Gonite me huje kot Vogtove pse!»

Major Helm se je zarežal: «Ti so opravili svoje!»

Že prvi dan, ko so prodrli na visoko planoto Davčo, posejano z redkimi domačijami, so s pomočjo nekega domačina, pobeglega partizana, odkrili zasilno podzemno bolnišnico, v kateri je bilo okoli dvajset ranjencev z bolničarko. Ušla sta samo dva. V rov so jim nametali ročnih in dimnih granat. Kar se jih ni zadušilo, so jim pomagali na drugi svet z bajoneti, vhod pa so zaminirali in zasuli.

Na pohodu so bili že več kot teden. Hartwick je imel posebne naloge majorja Wolfa. Le-temu niti na misel ni prišlo, da bi šel z njimi. Poveril mu je zvezo s svojimi ljudmi na področju, ki ga je česala policija. Dva dni so gazili sneg po Jelovici. Povsod samo drevje, sledov nobenih... To je bil zares udarec v prazno. Razen dveh voznikov, kmetov, ki so jih izvidniki ubili na robu velikega gozda s konji vred, niso srečali nikogar, ne oni in ne psi. Zato so bili toliko bolj presenečeni, ko jim je na zaporno črto pod vencem hribov štirinajsta divizija SS prignala tako številno divjad iz obeh dolin.

Hartwick se je odpravil v noč. Gora, ki sta jo s stotnikom Knieckejem poleti strahoma gledala, se je prikazala iz megle kot kljun ladje, ki jo potaplja vihar. Poročniku se je zazdelo, ko da sliši govorico, hrzanje konj, ko da voha dim ognjev iz gozda, kjer se je strmina dvigala v snežne goličave. Slutil je, da se mu približuje nekaj razburljivih dni. Jezen je bil na Vogta, ker se je zadrževal daleč za strelskimi vrstami. Zaprl se je vase in ni kazal nobenega pravega bojnega ognja. In ves je bil potrt spričo vesti, kje že potekajo fronte. O tem bo moral obvestiti Wolfa. Pravzaprav se mu je bil stotnik Vogt zameril. V podnožju planote mu je preprečil ubiti dekle, ki so jo vzeli s seboj, da jim je kazala pot skozi grapo na to planoto. Hartwick je videl sovražnika v vsakem civilistu...

Premišljal je tudi, kako naj se znebi tistega, ki je poročal majorju Wolfu, kaj se godi v njegovi enoti. Ljudje so svinje! Poskrbiš za zabavo, da uživajo, potem pa te tožijo...

Opravil je nalogo in se vrnil.

«Če sem kaj stratega in taktika, lahko nocoj mirno zaspimo,» je dejal Helm in se zleknil ob zakurjeni peči.

Kmalu po polnoči jih je zbudilo na levem boku divje streljanje, ki se dolgo ni poleglo. Major Helm se je smejal:

«Ali sem jih usmeril na pravi naslov?! Vidva morda še ne vesta, da pravi vojak izbere kraj, čas in način spopada. In ne pusti, da bi mu ga vsilil sovražnik. Ni mi do tega, da bi ponoči zastonj trošili municijo, še manj pa do očitkov, da so prebili obroč na moji črti! Bodimo pametni in zaspimo!»

Noč se je umirila in veter je zavijal okoli voglov. S sabo je nosil krpe megla. Proti jutru so začeli Vogtovi psi tuliti. Kmalu potem je dežurni podoficir pripeljal človeka, ki je trdil, da mora govoriti z obveščevalnim oficirjem.

Poročnik Hartwick si je zravnal preležane ude, privil stenj na petrolejki in ukazal, naj ga pripeljejo. Mlad fant upadlega obraza, v raztrganih čevljih in uniformi italijanske vojske, se je postavil predenj in ga pozdravil:

«Heil Hitler!»

«Kdo ste?» je nestrpno vprašal Hartwick.

Iz fantove slabe nemščine je zvedel, da ima opraviti z agentom majorja Wolfa, ki je bil izpuščen iz Begunj ter dodeljen kot kurir bataljonskemu komisarju in operativnemu oficirju v brigadi, ki se je zatekla ponoči v utrdbe vrh gore.

Poročnik Hartwick je brž zbudil majorja Helma in Vogta. Ker so se sporazumevali prepočasi, je dal major poklicati tolmača. Medtem ko so šli ponj, je major opazil, kako fantu uhajajo oči na mizo, kjer je bil kruh, konzerve in lonec s črno kavo.

«Ste lačni?»

«Zelo lačen!» je odvrnil fant.

Helm mu je ponudil stol. Nakrmili so ga in mu dali pijače. Prišel je tolmač in fant se je razgovoril. Tako so zvedeli, da imajo na Poreznu pred seboj brigado Srečka Kosovela, ki je bila v zadnjih bojih močno oslabljena in ima malo municije. In tudi to, da so se na goro zatekli škofjeloški odred, vojno področje pa množica neoboroženih civilistov ter pripadnikov preskrbovalnih čet.

Hartwicku se je kar samo smejalo, ko je brez truda prišel do tako pomembnih podatkov. Že se je videl odlikovan z železnim križcem I. reda, po katerem je vso vojno tako hrepenel in ga še ni dobil, ker se je izgubljal v majhnih bojih...

«Kje so? Še enkrat nam opišite vse podrobnosti, kako bi se prišlo do njih.»

Kurir je povedal, da je komisar bataljona gestapovski agent in da je spravil svojo enoto, ki šteje še okoli sto mož, v podzemski bunker pod vrhom gore ter postavil na greben eno samo stražo. Drugi so odšli naprej ali pa so pod njimi. Samo na tem golem vrhu je več ko tisoč ljudi.

Major Helm si je dal osedlati konja. Odpravil se je v polkovni štab. Vesti so jih presenetile. Takoj so šla v eter povelja:

«V jutranji megli napad udarnih grup na Porezen! Cilj napada kota 1650 metrov. Druge enote naj stisnejo obroč do roba gozdov in lovijo razbegle!»

Ko se je major Helm vrnil, so sestavili iz Hartwickovih izvidnikov in njegovih mitraljezcev udarni odred, ki naj bi se prvi prebil na vrh gore.

Takoj so odšli. Samo poročnik Hartwick je imel vodnika, vse druge enote pa so pol ure za njim na slepo srečo lezle s štirih strani v strmine. Vsa gora je bila potopljena v gosto, nepredirno meglo.

Hartwick ni zaupal kurirju. Po sporočilu se je hotel fant sam vrniti v bataljon. Zdaj se je obnašal tako čudno, kot bi imel mačka. Vogt pa je znal ravnati s takšnimi ljudmi. Porinil mu je konico bajoneta v hrbet, da je začutil njeno hladno ostrino na koži in dejal:

«Če ste lagali, če nas nameravate zavesti, vas bom klal, vas bom drl počasi od pete do glave! Če se izgubimo v megli in pademo v zasedo, bo kazen prav taka.»

Hartwicku so se oči v megli ubijalsko svetlikale. Mislil je: moram dobiti ta prekleti bataljon v luknji in ga zajeti! Hočem slavo! Z nikomer je ne maram deliti! Tudi s tem ne, ki me bo tja pripeljal! Brž ko mi ne bo več potreben, bo dobil svinec v hrbet.

Kolona se je vzpela po gorski gozdni poti na višavje, kjer je bilo drevje redkejše in čedalje več snega. Prišli so na vijugavo pot, kjer je bil sneg steptan od mnogih nog in umazan. Skozi meglo so hodili kot skozi motno vodo. Potem je drevje povsem izginilo, le zverižena drevesa so bodla iz snega kot okosteneli stražarji izumrle vojske. Hartwick je imel za seboj sto petdeset izbranih mož. Vzpenjali so se po ovinkih, vsi v belem, skoraj nevidni. Vse je bilo tiho, le sneg je tiho šuštel pod čevlji, kot bi se med kamenjem levila kača.

Nenadoma je kurir obstal in pokazal s prstom predse. Na koreninah ob skrivenčenem drevesu je slonel človek z glavo globoko na prsih in s puško ob strani. «Stražar, ki je zaspal,» je pomislil Hartwick. Tiho ga je zaobšel in se mu približal za

V MLADINSKIH NOGOMETNIH PRVENSTVIH

V šestih tekmah sedem točk za slovenske enajsterice

MLADINCI

CRDA - Primorje 3:0 (2:0)

CRDA: Vazzoler, Bartoli, Asirelli, Bartoli, Marcocci, Babudri, Del Monaco, Apostoli, Medos, Garbeis, Meola.

PRIMORJE: Kemperle, Regent, Štoka, Germani, Košuta, Verša, Verginella, Štrekelj, Zanella, Zampa, Bogatec.

STRELCI: p.p.: v 12. min. iz 11-metrovke Garbeis, v 27. min. Del Monaco; d.p.: v 32. min. Meola.

Proti ekipi CRDA je Primorje doživelo hud poraz, saj so nasprotniki kar trikrat potresli mrežo. Prošečani so odigrali eno svojih najslabših tekem. Omeniti pa moramo, da so nastopili brez branilcev Šegine in Ote.

Gostje so zaigrali nepovezano. Nazanesljiva je bila obramba, medtem ko so bili krilci netočni v podajah in je ostal napad brez dela. Tržačani so napake Primorja izrabili, pri tem pa so se poslu-ževali tudi grobosti.

CRDA je povedla že v 12. min, ko je sodnik dosodil enajstmetrovko. Germani se je namreč dotaknil žoge z roko v kazenskem prostoru. Sredi polčasa so Tržačani rezultat podvojili, končni zadetek pa so dosegli osem minut pred koncem, ko je levo krilo izrabilo zmedo pred vrati Primorja.

M. K.

NARAŠČAJNIKI

Gaja - Olimpia Greta 2:1 (1:1)

GAJA: Moro; Milković, Brass; Davanzo, Grisoni, Crissani; Križmančič, Romanazzi, Ražem, Angelucci, Merlo.

Enajsterica Gaje nadaljuje svojo zmagovito pot. Tudi proti Olimpii z Grete, in to na tujem igrišču, so gajevci osvojili obe točki, čeprav je bilo srečanje za naše predstavnike težje, kot smo pričakovali. Domačini so se namreč trdovratno branili in so celo dosegli gol z enajstmetrovko. Bil je to prvi gol, ki ga je v tem prvenstvu prejel vratar Gaje Moro. Gajevci pa nikakor niso obupali, še z večjim poletom so se vrgli v napad in so začeli oblegati nasprotnikova vrata. Najprej Angelucci, nato pa Davanzo sta bila pri tem uspešna in Gaja je tako osvojila zmago.

Tudi proti Olimpii so gajevci igrali samozavestno, odločno v obrambi, v napadu pa so bili dokaj iznajdljivi in so navdušili tudi s skupno igro. Skratka, trener Fejdiga je lahko zadovoljen s svojim moštvom, ki je v tem prvenstvu startalo tako, kot je treba.

b. l.

Vesna — Breg 1:1

VESNA: Košuta, Zuliani, Russignan, Tamaro, Coglievina, Štefančič, Lonza, Sodomaco, Dagri, Valente, Tence.

BREG: Ota, Zafred, Slavec, Pavletič, Košuta, Samec, Berzen, Lovriha, Sterni, Sovič, Strajn.

Slovenski derbi v naraščajniškem prvenstvu se je zaključil brez zmagovalca, pri stanju 1:1. In izid je na splošno točen, čeprav so domačini v večji meri napadali, Brežani pa so hladnokrvno branili in so skušali v glavnem presenetiti nasprotnike s protinapadi.

b. l.

Giarizzole B - Primorje 0:0

PRIMORJE: Ferfolja, Blažina, Kapun, Milič, S. Husu, V Husu, Kralj, G. Husu, Locasto, Majcen, Timeus.

Naraščajniška ekipa Primorja je v nedeljo izenačila proti ekipi Giarizzole B. Rezultat ni odraz dejanskega stanja na igrišču, saj so Prosečani stalno napadali in so večkrat ogrožali vrata nasprotnikov. Ostali pa so praznih rok zaradi neodločnosti napadalne vrste.

Tokrat se je precej potrudila obramba, saj so imeli v celi tekmi Tržačani la eno priložnost za zadetek, še tisto pa je Ferfolja z izrednim posegom onemogočil. Poznala se je odsotnost Maestruttija na sredini igrišča, čeprav so se drugi potrudili, da bi zamašili vrzel. V napadu je bil Locasto preveč osamljen in je zaman iskal pomoči pri tovariših.

Giarizzole B je poprečna ekipa, ki nima velikih ambicij. Za osvojeno točko se mora zahvaliti le črnemu dnevu proseških napadalcev. Tekma je bila samogovor Primorja, ki je domačine potisnilo na njihovo polovico igrišča in oblegalo njihova vrata. Vsa prizadevanja, da bi dosegli gol, so bila zaman.

M. K.

Don Bosco — Union 0:0

UNION: Servigliani, Malalan, Benčič, Esposito, Babuder, Boschetti, Stilli, Colja, Lappi, Paludetto, Butul, (12 Čok).

V naraščajniškem prvenstvu je Union gostoval na Opčinah pri solidni ekipi Don Bosca. Podlonjerci so prikazali lepo igro, stalno so napadali, poznalo pa se jim je pomanjkanje dobrega strelca, ki bi znal poslati žogo v mrežo. Igro je ovirala precejšnja vročina. Union bi lahko napravil kaj več, ni mu pa uspelo preko neodločenega izida. Izenačenja so letošnja posebnost podlonjerskih mladincev, ki doslej še niso zmagali. Izkazali so se tokrat predvsem v obrambi, kjer je odlično odbijal nasprotnikove napade Babuder. V vratih pa se je, kot vedno, dobro izkazal Servigliani, morda eden najboljših vratarjev naraščajniškega prvenstva. Na splošno lahko rečemo, da je Union zaigral dobro, manjkajo pa mu izkušnje, tako da je vse njegovo delo na sredini igrišča zaman. Napadalci vse preveč oklevajo, kar dokazuje tudi doslej majhno število doseženih golov.

Radi

ZAČETNIKI

Breg — Zarja 1:1 (1:0)

ZARJA: Zupančič, Počkar, Grgič B., Milkovič V., Grgič D., Franko, Bak, Milkovič A., Rismondo, Kralj E., Kralj M.

BREG: Giacomini, Krmec, Klun, Milič, Krevatin, Prašelj, Lovrečič, Kraljič, Ferluga, Kralj, Bertesina.

Kljub drugačnim predvidevanjem so Bazovci izenačili. V tej tekmi so igralci Zarje pokazali, da je nogomet ekipna igra. Očividno «plavi» tega še ne znajo, saj je njihova igra le sad podvigov posameznikov.

Brežani so bili prepričani, da bodo tudi tokrat zlahka odpravili Bazovce. Toda takoj v začetku so gostje dokazali, da nimajo predsodkov pred močnejšim nasprotnikom. Breg je sicer v 5. min. povedel s Ferlugo, toda predstavniki Zarje so skrbno organizirali svojo igro in onemogočili vse napade Brežanov. Izenačenje so dosegli v 11. min. drugega polčasa, ko je Grgič D. prestregel lepo podajo, točno streljal in poslal žogo v mrežo.

Pri Zarji so lepo igrali: vratar Zupančič, Milkovič in Grgič D., pri Brežanih pa le Bertesina.

IST

KOŠARKA

Prejšnji teden so se zaključila moška evropska košarkarska prvenstva. V soboto pa se bodo v finalnih tekmah pomerile tudi ženske ekipe. V tekmovanju za pokal prvakinj bo Daugawa iz Rige igrala proti Šparti iz Prage. V pokalu pokalnih prvakinj pa bo Spartak iz Leningrada nastopil proti jugoslovanski peterki Bodžo Beograd.

Daugawa je prišla v finale, ne da bi bila kdaj poražena, medtem ko je bila Šparta poražena v četrtfinalu prav proti Sovjetinjam, ki bi tudi tokrat ne smele imeti težkega dela za osvojitev naslova. Prvo srečanje bodo odigrali v Rigi, povratno pa v Pragi.

Prav tako so predvidevanja za sovjetsko peterko tudi v finalu za pokal pokalnih prvakinj. Beograjčanke imajo kaj malo možnosti, da bi se lahko uspešno zoperstavile leningrajski ekipi.

KOLESARSTVO

Včeraj so v Milanu predstavili 55. «Giro d'Italia», ki se bo pričel 27. maja v Benetkah in se bo zaključil 11. junija v Milanu. Proga bo dolga 3.794 km in bo razdeljena na dvajset etap.

O dirki bomo podrobneje poročali v prihodnjih dneh.

NOGOMET

Prvenstveno nogometno tekmo Cagliari — Inter bodo odigrali v soboto z začetkom ob 14. uri.

V MOŠKI PROMOCIJSKI ODBOJKARSKI LIGI

Že v prvem kolu derbi med Veloxom in Olympio

Že takoj v začetku moškega promocijskega prvenstva v odbojki sta se med seboj pomerili obe slovenski ekipi: VELOX iz Štandreža in goriška OLYMPIA, ki nastopata letos poleg moštev UGG, Sudest in AGI.

Tekma se je zaključila z zmago štandreških igralcev, ki so gladko odpravili Olympio z rezultatom 3:0 (15:6, 15:6, 16:14).

Prva seta sta pokazala lepo ekipno igro Veloxa in prizadevanje še zelo mladih igralcev Olympie, da bi zaustavili napad nasprotnih tolkačev, ki so se v tej tekmi zelo dobro izkazali. V tretjem setu so igralci Veloxa nekoliko popustili in pobuda je prišla v roko olympijcev, ki so takoj osvojili 12 točk. Pri tem stanju so se igralci Veloxa zbrali in zaigrali precej učinkovito, tako da so osvojili tudi zadnji set.

V tej tekmi so Štandrežci pokazali večkrat zelo lepo igro, ki je posebno prišla do izraza, ko so stopili na igrišče najboljši igralci. V bodoče bodo morali bolj paziti na servise in na prstno tehniko, ki je pri nekaterih še precej negotova.

Moštvo Veloxa sestavljajo: Plesničar Ivan, Nanut Rudi, Rijavic Jordan, Nanut Karel, Brešan Mavricij, Makuc Bojan, Paulin Igor, Zavadlav Valter in Brisko David.

Drevi, v sredo, bo Velox igral proti ekipi AGI iz Gorice v dvorani ITI, ob 20.15.

V ženski C ligi

V prvem povratnem kolu Sloga klonila Interju

Inter — Sloga 3:2 (10, 11, -2, -9, 10)

INTER: Vascotto, Bonetta, Nemelli, Cjan, Ferin, Scheriani, Ciani, Pipan in Dragan.

SLOGA: Križmančič D. in M., Čuk, Padovan, Busletta, Grgič Z in L., Kralj.

Prvo povratno kolo v tretji ligi za članice je bilo za šesterko Sloge neuspešno. Odbojkarice novega združenja niso najbolje pričele, v nadaljevanju pa so se popravile in prevzele vajeti igre v roke. Škoda, da so morale (kljub precejšnji izenačenosti) prepustiti prva dva seta Tržačankam. V odločilnih trenutkih, tako prvega kot drugega niza, so zastopnice Interja prve prišle do potrebnih 15 točk. V tretjem pa se je Sloga dobesedno razigrala in je presenečenim domačinkam prepustila samo dve točki. Podoben potek je imel tudi četrti niz. Sloga je stalno vodila in tako ji je uspelo stanje v setih izenačiti. Zadnji in odločilni set pa je potekal v začetku spet v precejšnji izenačenosti. Pri menjavi igrišča je imel Inter samo dve točki prednosti. V teh odločilnih trenutkih pa je domači šesterki priskočil na pomoč stranski sodnik in razlika se je hitro nagibala v korist Interju, ki je svoj naskok povečal na 13:6. Slogašice so uspele v nadaljevanju osvojiti še štiri toče toda preko desetih le niso mogle. V tem spopadu je Sloga v končnem seštevku izbojevala 61, nasprotnice pa 56 točk. Žal pa sta dve dragoceni točki pripadali to pot nasprotnicam, ki so se obenem tudi oddolžile za poraz v prvem kolu prvenstva, ko je Sloga slavila zmago s 3:1.

F. G.

Z NAGRAJEVANJA ZMAGOVALCEV 6. ZŠI

SPDT je v preteklih dneh nagradilo najboljše udeležence letošnjih 6. zimskih športnih iger. Prisotne je pozdravila dr. Mašerova

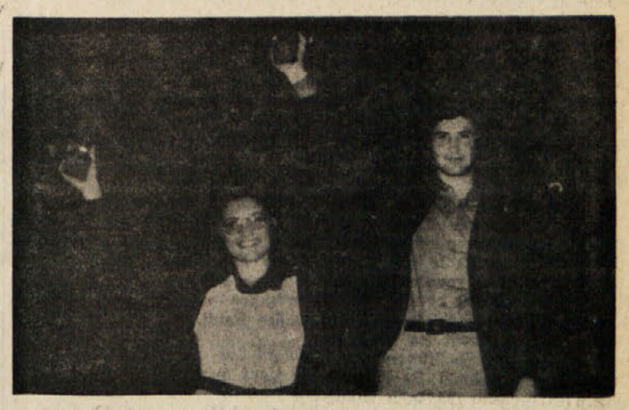

Nagrado za najboljša posameznika sta prejela pri fantih Andrej Križnič, pri dekletih pa Alenka Starčeva

Marta Siega je bila najuspešnejša tekmovalka v kategoriji «mišk». Prejela je pokal SKGZ

Naš urednik Jože Koren je s pokalom Primorskega dnevnika nagradil najboljšo «medvedko», Doro Tomšičevo

V kategoriji «baby sprint» je pokal Galeba urednik Lojze Abram izročil Andreju Kostnapflu (v ozadju), Selma Micheluzzi (spredaj) pa je izročila tekmovalcem spominske kolajne

NASTOPI NAŠIH KOŠARKARSKIH EKIP V RAZNIH LIGAH

Lepa zmaga Borove peterke v prvenstvu prve divizije

PRVA DIVIZIJA

BOR — CGI MILJE 65:29 (13:20)

BOR: Vatovec, Kapič 13, Barazzutti 10, Košuta 6, Pertot 12, Francia 6, Klobas 12, Valter Hrvatič 6.

Prosti meti: 9:20.

Borovi košarkarji so proti ekipi Centro Giovanile Italiano iz Milj iztržili lepo zmago. «Plavi» po zelo slabem prvem polčasu so namreč zaigrali v drugem delu dokaj odločno. Predvsem so izkoristili svojo premoč pri prestrezanju odbitih žog in so tako lahko izvedli celo vrsto uspešnih protinapadov, ki sta jih zaključevala razpoložena Kapič in Klobas. Barazzutti je bil, kot običajno, točen pri metanju od daleč. Ostali so bili tudi zelo požrtvovalni in zato zaslužijo pohvalo.

Tekma se je začela neugodno za naše košarkarje, ki so v prvih dvajsetih minutah dosegli komaj 13 točk. Bili so netočni pri metanju na koš, v obrambi pa večkrat nespretni. V drugem delu igre so se končno le razigrali in za goste je bil to konec.

Naj še omenimo, da so bili košarkarji CGI nešportni, saj so sodnikoma stalno ugovarjali, tako da je moral Frausin zaradi izključitve zapustiti igrišče.

MLAJŠI MLADINCI

ITALSIDER — POLET 44:39

POLET: Adrijan Sosič 19, Daneu, Jugovič 7, Guštin 5, Dolenc, Gantar 6, Kraus, Edi Sosič 2, Taučar, Košuta.

Prosti meti: 11:20.

Po zadnjih uspehih je moral Polet proti močni ekipi Italsider položiti orožje. Openski košarkarji so začeli dobro, hitro so napadali, v obrambi pa so bili agresivni, kar jim je omogočilo, da so nasprotnikom «ukradli» marsikatero žogo. Kaj kmalu pa so si opomogli tudi košarkarji Italsidra in so bili predvsem pri prestrezanju odbitih žog boljši od poletovcev, zlasti ker so bili znatno višji.

Vseeno je kazalo, da bodo poletovci le ugnali domačine. Naši predstavniki so bili bolj iznajdljivi od Italsidra, boljši so bili tudi v protinapadih. Ko pa bi bilo nujno ohraniti mirno kri ter urediti vrste, so poletovci nadaljevali s hitro igro, bili pa so netočni pri metanju na koš, vsiljevali so prodore, medtem ko bi morali podajati itd. Vse to so seveda izkoristili domačini, ki so dosegli v poslednjih minutah zanesljivo prednost petih točk in so tako tudi zmagali.

Res škoda, kajti tudi v nedeljo so poletovci pokazali lepo in hitro igro. Lahko bi tudi zmagali.

MEDŠOLSKO PRVENSTVO

Te dni se je začelo v slovenskih šolah klasične in realne gimnazije notranje košarkarsko prvenstvo, katerega se udeležuje pet ekip, kar zgovorno kaže, da je tudi v šolah zanimanje za ta šport dokajšnje.

MLADINSKE IGRE

V ponedeljek se je začel drugi del košarkarskega turnirja v okviru mladinskih iger. V drugem kolu je prišlo do velikega presenečenja: Kondorji so zgubili in sicer proti ekipi Tigrov, katero pa sestavljajo starejši igralci.

IZIDI:

1. kolo: Kondorji — Levi 52:1 in Lisice — Orli 34:22. Počitek: Tigri.

2. kolo: Tigri — Kondorji 72:62 in Orli — Levi 29:20. Počitek: Lisice.

LESTVICA:

Kondorji 10, Tigri 8, Levi in Lisice 4, Orli 2.

DANAŠNJE KOLO:

Kondorji — Orli (15.30) in Tigri — Lisice (16.30). Počitek: Levi.

b. l.

V TEKMI ZA SREDNJEEVROPSKI POKAL

Partizan-Fiorentina 5. aprila v Trstu?

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 28. — Cepljenje proti črnim kozam je Jugoslovanom pokvarilo koledar prvenstva prve zvezne nogometne lige in koledar mednarodnih tekmovanj. Tako Partizan in Čelik ne bosta mogla 5. aprila v tekmah za srednjeevropski pokal sprejeti v goste Fiorentine, oziroma praške Šparte. Tekma med Partizanom in Fiorentino, ki bi jo morali odigrati 5. aprila v Beogradu, bo verjetno na sporedu istega dne v Trstu.

Za tekmo Čelik — Šparta Praga še niso našli rešitve.

Odložene prvenstvene tekme, ki bi morale biti 2. aprila (23. kolo), bodo odigrali v eni izmed prihodnjih sred, prej odložene tekme pa po sporazumu med klubi.

B. B.

NAMIZNI TENIS

SAARBRUCKEN, 28. — Namiznoteniška ekipa zagrebškega Vjesnika se je z gladko zmago 5:0 uvrstila v polfinale pokala sejemskih mest. Tak rezultat je bil pričakovan, saj sestavljajo zagrebško ekipo Šurbek, Stipančič in Čordaš. Tekmi je prisostvovalo 1500 gledalcev, prenašala pa jo je tudi televizija.

JADRANJE

V Trstu grade jadrnico za visokomorske regate, s katero bo italijanska vojna mornarica sodelovala na prekooceanski progi od Anglije do ZDA. Za to tekmovanje, ki se bo pričelo 17. junija v Plymouthu, so pričeli graditi čoln že januarja v Škednju. Čoln je dolg 15,45 metra, širok 3,68 m in ima 94 kvadratnih metrov jader.

KOLESARSTVO

Jutri bo na sporedu 40. kolesarska dirka po Kampaniji, ki ima letos veliko novost. Cilj ne bo več na dirkališču, pač pa na vrhu Vezuva.

OBVESTILA

ŠD Sokol iz Nabrežine obvešča udeležence namiznoteniškega tečaja, naj se zberejo v petek, 31. t. m. ob 9. uri v društveni dvorani. Na sporedu bo občinsko tekmovanje v okviru mladinskih iger.

* * *

ŠD Kontovel vabi vse mladinke s Kontovela, Proseka in okolice na tečaj odbojke. Interesentke naj se čimprej prijavijo pri gdč. Vandi Husu, pri kateri bodo prejele tudi vsa potrebna pojasnila.

BOKS

Na amaterskem DP v Rimu

Drevi nastop Goričana Piccola

Danes se bo v Rimu zaključilo italijansko prvenstvo amaterskih boksarjev. Zmagovalci raznih srečanj bodo kandidati za sestavo moštva za olimpijske igre.

Nocoj bo v okviru tega prvenstva, ki se je začelo že 22. marca, nastopal v finalu petelinje kategorije mladi Goričan, 23-letni Claudio Piccolo. Za seboj ima že nekaj lepih zmag; na državnem prvenstvu v Sassariju je leta 1970 zasedel 2. mesto v svoji kategoriji, v Vidmu leta 1971 pa 3. mesto. Trenutno je v Rimu dobro opravil vsa kvalifikacijska tekmovanja in se bo drevi boril za prvo mesto. Piccolo ima za seboj preko 60 nastopov in današnja zmaga bi mu lahko odprla vrata za nastop na olimpijskih igrah.

Boksar srednje-težke kategorije Corecig, ki je prav tako iz Gorice, pa je dospel do četrtfinala.

VATERPOLO

V Vurzesburgu bo od 30. marca do 2. aprila mednarodni vaterpolski turnir, ki se ga bodo udeležile Jugoslavija, Švedska, Zah. Nemčija in Italija.

* * *

Na predolimpijskem vaterpolskem turnirju bo Italija nastopala v isti skupini kot Francija, Grčija in Danska.

NOGOMET

V Budimpešti se bosta danes v prijateljskem srečanju spoprijeli nogometni reprezentanci Madžarske in Zah. Nemčije. Tekma bo služila kot priprava za evropsko nogometno prvenstvo. Sodil bo Italijan Lo Bello.

31. t. m. zvečer v Rimu

Facchettin in Caputto sodnika tekme Panini-Ruini

31. t. m. bo v Rimu dodatno srečanje italijanske moške odbojkarske A lige med Ruinijem in Paninijem. Obe ekipi sta zaključili prvenstvo z enakim številom točk in bosta morali za določitev naslova državnega prvaka odigrati še eno tekmo. V tem pomembnem srečanju bosta kot sodnika sodelovala tudi Tržačana Facchettin in Caputto, kar je vsekakor lepo priznanje za tržaške odbojkarske sodnike.

HOKEJ NA LEDU

V A skupini evropskega mladinskega prvenstva v hokeju na ledu je Jugoslavija premagala Avstrijo s 6:1. V isti skupini je Poljska odpravila Nizozemsko z 9:1. Na lestvici vodita trenutno Jugoslavija in Poljska s štirimi točkami. Sledi Italija (2). Avstrija (2) in Nizozemska, ki je še vedno brez točk.

---

hrbtom. Z eno roko ga je prijel za usta, z drugo pa mu je zasadil bajonet do ročaja v vrat. Usekal je še nekajkrat. Imel je občutek, da prebada lutko, napolnjeno z žaganjem. Šele spoznanje, da kolje mrliča, mu je ustavilo roko. S studom je brcnil zmrznjenega nesrečnika, da se je zavalil pod stezo — naj vidijo vsi, kako je opravil!

Previdno so šli naprej. Kadar je obstal kurir, so počakali in prisluhnili v gluho jutro. Težka meglena ponjava je molčala. Naposled so nad stezo zazijale strelske line velikega, s snegom zametenega bunkerja. Gledale so jih kot oslepele oči. Šli so še nekaj korakov naprej, potem pa je poročnik Hartwick obstal. Na bunkerju je opazil stražarja z mitraljezom, katerega cev mu je bila namerjena naravnost v prsi.

Sam ni vedel, koliko časa je medlel od strahu in premišljal, kaj naj napravi. Vsa kolona je nepremično stala za njim. Potem je dvignil roko. Poskusil je nekaj nenavadnega. Zavil je navzdol in se delal, ko da ni nič videl.

16

Gmota temne megle se je počasi svetlikala. Blisk je gledal, kako dobiva okolje obrise grozljive nezaznavnosti.

Vso noč se je premetaval na betonskih tleh in se prebujal iz bolestnega sna. Zdaj je bil drugič na vrhu te gore. V ude so ga prijemali krči, v srce pa mu je polzela tesnoba, od katere bi bil lahko zblaznel. Poleg njega je ležal vznak, kot bi bil mrtev, Krtina, komandant Gorenjskega področja, ob njem njegova žena Sonja z otrokom v naročju pa Žvan, komandantov namestnik. Ko so se prejšnji večer namenili na Porezen, se jim je sneg udiral do pasu. Sklenili so, da se bodo podnevi branili, naslednjo noč pa se bodo prebili skozi Baško grapo na bohinjsko stran.

Vstal je, ko se še ni zdanilo. Neka napetost je rastla v njem in se spreminjala v grozo. Ni si znal razložiti svoje čedalje pogostejše živčne napetosti. Bilo ga je strah. Najraje bi bil poklical Krtino, da bi zbudila vse bataljone, pa se je bal, da ga bodo proglasili za panikarja. Nihče ni predvideval, da bi jim Nemci kar tako sledili na vrh, kjer jih varujejo utrdbe, nevarne čistine in zasnežene planjave. Vzel je v roke šmajser, pustil speče in se napotil do straž. Ponoči je temperatura padla, sneg je zmrznil in rahlo škripal pod škornji.

Če je obstal, je začutil pritisk tišine, ki se je širila v neskončnost kakor ploskev. Lepila se mu je na dno, da je čutil udarce srca in šumenje krvi v senceh. Obšla ga je čudna mora. Zaskrbelo ga je za ljudi, ki so pribežali na vrh te gore kot živali na otok, kadar gozdove pustoši požar.

Stražar, ki je na robu slonel ob mitraljezu, ga je poglasno ustavil. Povedal je geslo. Spustil ga je k sebi v rov, kjer sta spala dva pomočnika z udrtimi lici. Človeška bližina ga je nekoliko pomirila in spregovoril je nekaj besed. Svetleča se megla je bila tako gosta, da nisi razločil človeka nekaj korakov pred sabo. Blisk si je z dlanmi povečal ušesa in zadržal dih. Tesnoba v njem se je tako zgostila, da ga je zabolelo. Iz globine pod njim je prihajal čuden šum, kot bi se plazila velikanska stonoga čez njegovo nemočno telo in mu lezla v možgane. Ali ima privide? Stražar ni slišal ničesar.

Spomnil se je na Melito. Zdaj so Nemci okrog in okrog bolnišnice. Mar ga skrbi zanjo in ga je zato strah? Če odkrijejo bolnišnico, bodo Melito posilili in zaklali. Ko je šel tam mimo, je zvedel, da je prebolela najhujše in da se dobro zdravi.

Begunci, civilisti in terenci, so trosili med borce grozljive zgodbe, kaj vse so počenjali Nemci s tistimi, ki so jih zajeli v škofjeloškem hribovju. Smrt od krogle v teh okoliščinah je pomenila razkošje...

Melita mu je bila pisala:

«... Blisk, rana se mi je zacelila. Zdaj že vstajam in hodim. Slutim pomlad. Vzcvetela mi je v tej temačni grapi, kjer nas je strah. Vsak dan in tudi ponoči, ko spim, mislim nate...»

Škoda, da mu čas ni dopuščal, da bi se oglasil v bolnišnici. Na gozdnem grebenu Črnega vrha je našel okoli dva tisoč ljudi. Z obeh strani so jih sem stisnile nemške kolone. Tu so izvedeli, da so Nemci zasedli Cerkno in da pritiskajo tudi iz zahodne smeri. V obroču so se znašle poleg Kosovelove še italijanski brigadi Triestina in Antonio Gramsci, Škofjeloški odred, oblastni komite in slabo oboroženi aktivisti in delavski bataljon. To je bila prava mešanica, ki jo je bilo težko organizirati za odpor.

Tu so se dogajale čudne reči, ki jih nihče ni znal razjasniti in jih najbrž tudi nikoli ne bo. Prejšnjo noč, ko se je kolona brigad zmuznila skozi vrzel nemških zased in že prišla do reke ter se začenjala vzpenjati v pobočje, je najprej prišlo povelje «stoj», potem pa ukaz, da se obrnejo in gredo nazaj, od koder so bili prišli. Ko so s korpusnim odposlancem majorjem Brankom raziskovali, kdo je prvi izustil to sabotersko povelje, niso odkrili nikogar...

Nekaj čudnega je doživel tudi Škofjeloški odred. Ko so se spustili z Martinjega vrha v dolino in zašli med nemške zasede, je komandant Blaž Ostrovrhar — z njim je bil Blisk takrat, ko je Gradnikova rušila Črni vrh — obupal in razpustil odred z besedami: «Vsakdo naj se rešuje sam, kakor ve in zna!» O tem so pripovedovali tisti, ki so se vrnili na sedlo Črnega vrha. Tako je Kosovelova brigada s Krtino in ostankom razbeglih odšla namesto v preboj na vrh Porezna. Blisk jih ni mogel odvrniti od tega.

Njegova nezaupljivost je rastla z vsakim trenutkom. Sumničil je posameznike med poveljujočimi in bil je prepričan, da niso iztrebili vseh, ki so jim bili tačas nevarni kot še nikoli. Preden so kolone šle na pohod, so odbrali ljudi, katerih imena mu je bil dal Maks. Za zaslišavanje in ugotavljanje krivde ni bilo časa. Peljali so jih v zapuščeno municijsko skladišče in jih postrelili. Poki pištol v mrakobnem, vlažnem podzemlju so mu še vedno odmevali v duši. Ob njihovi prisotnosti niso mogli tvegati preboja. Dokler so bili v delavskem bataljonu in ni bilo sovražnika, so čakali, toda zdaj je bilo drugače. Kadar se čez noč položaj preokrene na ostrino noža, postane marsikaj nujno, neodložljivo...

Odgnal je te moreče misli. Dobro, da so vsaj nekaj civilistov in žensk napotili v drugo smer. Po majhnih skupinah so odšli v severno, težko prehodno pobočje Blegoša, kjer naj bi se vsak zase zabil in čakal, da usahne nemška poplava.

Tu se je Žvan poslovil od Vide. Njuno slovo je bilo ganljivo. Objela ga je in ni se mogla odtrgati od njega. Ko da ga vidi zadnjikrat... Blisk se je vračal v bunker in nameraval je Žvana zbuditi. Vedno se je oglašal pri njem, prenočeval je na področju in razpravljala sta o vsem mogočem. On mu je z mobiliziranci pošiljal opozorila in po njegovem zdravem občutku za spoznavanje ljudi sta z Maksom odkrila nekaj agentov, med njimi celo človeka, ki je imel nalogo ubiti Pemca.

Prišel je v bunker. Krtina si je že mel oči in vprašal:

«Ali je kaj novega na položajih?»

«Je in ni,» je odgovoril Blisk. «Zdi se mi, da nas bodo zjutraj napadli.»

V Sonjinem naročju je zajokal otrok. Skušala ga je umiriti.

«Kar pusti ga, saj tako vedo, kje smo,» je dejal Krtina, in si pritegnil pas. Prižgal je baterijo in se napotil v globino budit borce.

Gora je bila še vedno zavita v megleni molk in vlaga se je v drobnih kapljicah lepila ljudem na obrvi in lase. Blisk in Žvan sta odpeljala na položaje še tri mitralješke trojke.

«Kdove kako je z brigado? Spodaj in zgoraj je. So borci budni? To meglo prav lahko izkoristijo Nemci,» je dejal Žvan.

«To je dobra brigada. Ti fantje so potolkli Italijane v Trnovem. Bil sem z njimi.»

Sedla sta na rob betonske utrdbe, gospodujoče nad grebenom pod vrhom. Žvan se je boril z Nemci že štiri zime. Prepričan je bil, da jim na vrhu te gore kljubujejo lahko vsaj en dan ali dva. Saj se je pokljuška četa spopadla z nekaj sto Nemci na vrhu Lipance, ko je bilo tri metre snega in 30 stopinj pod ničlo, se ponoči prebila z nekaj ranjenimi in imela le štiri mrtve.

Žvan je bil visok fant z grčavimi rokami in blagim pogledom. Na zunaj trd, sicer pa mehak. Zelo je bil navezan na svojo ženo Vido, ki mu je rodila hčerko in je bila že drugič noseča. Prejšnji dan, ko je bila še z njim, so mu Nemci zadeli konja. Rad ga je imel in hudo mu je bilo za njim. Ker ni bil takoj mrtev, ga je moral ustreliti sam.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 29. marca 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

NA POKOPALIŠČU «MONUMENTALE» V MILANU

Velika množica se je poslovila od pokojnega založnika Feltrinellija

Pred založnikovim grobom je spregovoril francoski pisatelj Regis Debray - Preiskovalni sodnik dr. Viola je zaslišal številne priče

MILAN, 28. — Danes so v lombardskem glavnem mestu pokopali založnika Giangiacoma Feltrinellija. Pogrebne svečanosti, ki je bila na pokopališču «Monumentale» v Milanu, se je udeležila zelo velika množica, med katero so bili znani predstavniki italijanskega kulturnega življenja.

Feltrinellijevo truplo so prepeljali na pokopališče danes zgodaj zjutraj. Založnikovim posmrtnim ostankom sta sledila le pokojnikova vdova in direktor zavoda Feltrinelli, ker je milanski kvestor prepovedal javni pogreb založnika. Truplo so nato postavili na pare na pokopališču. Feltrinellijevemu spominu so se poklonili številni prijatelji in predstavniki tujih kulturnih zavodov. Med drugimi se je od pokojnika poslovil tudi francoski pisatelj Regis Debray, katerega je založnik spoznal v bolivijskih zaporih. Popoldne se je pred pokopališčem zbrala velika množica predvsem mladine. Policija je zastražila pokopališče, da bi preprečila morebitne incidente.

Pred Feltrinellijevim grobom so spregovorili Regis Debray, ki je dejal, da je bil založnik pogumen in odgovoren socialistični borec, Maria Antonietta Macciocchi, ki se je zahvalila založniku za njegovo kulturno dediščino, nemški založnik Klaus Wagenbach, Mario Capanna, ki je dajel, da se buržoazija ne omejuje le na umor, pač pa se skuša maščevati tudi nad prijatelji žrtve, in predstavnik skupine «Potere operaio» Oreste Scalzone.

Feltrinellijev spomin so med drugimi počastili tudi pisatelj Vasco Pratolini, Lucio Mastronardi in Alberto Arbassino, starši pokojnega anarhista Pina Pinellija in predstavnica skupine «Manifesto» Lidia Menapace.

Po pogrebu je predstavnik policije izjavil, da se je pogreb milanskega založnika vršil brez incidentov. Agenti so ustavili le skupino mladeničev, ki so prišli na pokopališče z rdečimi zastavami in so jim ukazali naj odvržejo drogove zastav.

Preiskovalni sodnik dr. Viola, ki vodi preiskavo o založnikovi smrti, je včeraj ponoči zaslišal vrsto prič. V pogovoru s časnikarji ni hotel povedati predmet pogovora s temi osebami in je izjavil samo, da preiskovalni organi vztrajno iščejo resnico. «Do sedaj sem zbral vrsto konkretnih dokazov, ki jih moram pa še dokončno uokviriti v afero Feltrinelli. Menim tudi, da je rekonstrukcija založnikove osebnosti zelo pomembna, ker nam lahko da vodilno nit za preiskavo», je izjavil dr. Viola.

Preiskovalni sodnik se je sestal tudi z izvedencem prof. Maccacarom, s katerim je govoril o izjavah, ki jih je dal strokovnjak po ogledu nosilnega stebra daljnovoda v Segrateju.

Odvetnika La Villa in Saponare, ki ju je preiskovalni sodnik imenoval za branilca Giuseppa Sabe in Carla Fioronija, sta sporočila, da sprejemata obrambo. Jutri se bosta udeležila sestanka z balističnimi strokovnjaki.

Namestnik državnega pravdnika v Milanu dr. Scopelliti je danes obtožil voditelja mladinske organizacije MSI Davida Beretto, da je širil tendenciozne letake v zvezi s preiskavo o delovanju fašistične trojice Rauti, Freda in Ventura.

Šest mrtvih v dveh gorskih nesrečah

ŽENEVA, 28. — Štirje gorniki so izgubili življenje v deželi Loetchental v Švici. Iz koče «Hollanda» so po telefonu prosili za poseg letalske reševalne službe, ki bi morala prepeljati v dolino trupla štirih alpinistov. Doslej se še ni zvedelo imena žrtev in vzroke nesreče.

* * *

CHAMONIX, 28. — Dva francoska gornika sta izgubila življenje na pobočju gore Aiguille du Midi. Alpinista sta se v soboto popoldne odpravila na goro. Iz Chamonixa so do včeraj zvečer sledili njunemu podvigu, danes zjutraj pa ju niso videli več. Reševalna skupina, ki se je takoj podala na kraj nesreče, je našla njuni trupli ob vznožju gore. Nesrečna gornika sta strmoglavila z višine 1.000 metrov.

Železniška nesreča na Japonskem

TOKIO, 28. — Danes zjutraj se je blizu japonske prestolnice pripetila huda železniška nesreča, ki bi lahko imela tragične posledice. Vlak, ki je peljal na delo v Tokio približno 1.500 oseb je trčil v drugi vlak, ki je bil ustavljen na postaji. V nesreči je bilo 570 oseb ranjenih, od katerih je devet v življenjski nevarnosti. Kaže, da se je nesreča pripetila zaradi nepravilnega delovanja signalizacijskih naprav.

Turška policija odkrila pet stotov opija

ISTAMBUL, 28. — Turška policija je danes zjutraj v Istambulu odkrila pet stotov opija, ki je bil že pripravljen za «izvoz» na zahodna tržišča. Preiskovalni organi cenijo vrednost mamila približno 300 milijonov lir. Po najdbi opija so agenti aretirali turškega veleposestnika, kateremu je mamilo pripadalo, in šoferja tovornjaka, ki bi moral odpeljati opij.

PRED SODIŠČEM V SAN JOSEJU

Odložen za 24 ur proces proti Angeli Davis

SAN JOSE, 28. — Sodniki so odložili na jutri proces proti Angeli Davis zaradi poskusa bega iz zapora v San Joseju. Kaznilnica je oddaljena le kakih 100 metrov od sodišča, kjer se vrši proces proti afroameriški revolucionarki. Čeprav poskus bega ni povezan s procesom, je policija vseeno zasedla sodišče, ker je povezano z zaporom s podzemeljskim prehodom. Po nepotrjenih vesteh kaže, da so štirje jetniki ugrabili tajnico kaznilnice in šerifovega pomočnika in so zagrozili, da ju bodo ubili, če jim oblasti ne bodo dale na razpolago avtomobila za beg.

Včeraj se je začela prava razprava sodne obravnave proti Angeli Davis z govorom javnega tožilca. Ta ni navajal dokazov, ki so jih zbrali proti afroameriški revolucionarki, pač pa se je omejil na psovanje Angele in njene ljubezni do pisatelja Georgeja Jacksona, katerega so pazniki ubili lani poleti.

Pred začetkom včerajšnje razprave proti Angeli, se je razširila vest, da je sodišče v San Franciscu oprostilo dva «brata Soledad» Johna Clutchetteja in Fleeto Dumga, ki sta bila skupaj s pokojnim Jacksonom obtožena, da sta ubila krvoločnega paznika v zaporu Soledad. Davisova je vest sprejela z velikim veseljem. Njen odvetnik pa je dodal: «Žal mi je, da George ni dočakal tega trenutka».

PO PREISKAVI NA SEDEŽU ORGANIZACIJE «PATRIA Y LIBERTAD»

V Čilu aretirali vsaj deset članov desničarske zarote

Ponesrečil se je poskus povezovanja s predstavniki oboroženih sil Dogodki so potrdili vmešavanje tujih sil in CIA v čilske zadeve

SANTIAGO DE CHILE, 28. — Visiji svet za čilsko državno varnost se je sestal v Santiagu, da bi preučil položaj, ki je nastal po odkritju zarote, ki jo je Allendejeva demokratična vlada razkrinkala v svojem včerajšnjem uradnem poročilu.

V uradnem poročilu je rečeno, da je zaroto organiziralo skrajno desničarsko gibanje «Domovina in svoboda» («Patria y libertad»). Po trditvah uradnih čilskih krogov, naj bi se upor proti zakonitim oblastem moral začeti v noči med petkom in soboto prejšnjega tedna. Zarotniki so se povezali s številnimi člani oboroženih sil, ki pa niso nasedli na ponudbe in obljube provokatorjev.

V vladnem sporočilu je še rečeno, da so oblasti aretirale upokojenega generala Alberta Greeneja (ta je baje za sedaj v hišnem priporu) ter kapetana Fernanda Nieralda in poročnika Adolfa Balasa. Aretiran je bil tudi Miguel Cubillas, ki je bil zakladnik gibanja «Domovina in svoboda». Vsi štirje so obtoženi, da so se sestali, da bi pripravili zaroto, z namenom, da se spravi v nevarnost javni red in da se zruši zakonita vlada.

Zaporni nalog je bil izdan proti nekemu drugemu častniku v pokoju, in sicer majorju Arturu Marschallu, katerega zasledujejo po vsej državi. Oblasti zasledujejo še drugih pet članov gibanja «Domovina in svoboda». Aretirali pa so že v prejšnjih dneh predsednika organizacije odvetnika Pabla Rodriguezа ter generalnega tajnika Alberta Thieneja. Ta dva so aretirali potem, ko so v prostorih organizacije odkrili večjo količino orožja.

Čilske oblasti so sicer v vseh teh zadnjih mesecih pozorno zasledovale dejavnost desničarskih organizacij, ki so občasno poskušale tudi organizirati protestne manifestacije proti Allendejevi socialistični vladi. Že pred meseci je prišlo do manifestacije žensk, ki jo je organizirala desničarska struja čilske Krščanske demokracije. Ta stranka je spočetka tolerirala Allendejevo vlado, toda pozneje je prišlo v njenih vrstah do razkola. Desničarski del se je odločno usmeril na pot nepopustljivega boja proti Allendeju (ki ima v svojih vrstah ljudi iz najrazličnejših levičarskih strank in gibanj), medtem ko je levica še nadalje podpirala napredno socialistično usmeritev.

V zadnjih dneh so se politične razmere še bolj zaostrile. Desničarske sile so spet hotele uprizoriti veliko žensko manifestacijo (zaradi določenih težav na katere je Allendejeva vlada naletela na področju preskrbe prebivalstva s potrošnim blagom, kar pa je v glavnem treba pripisati prav bojkotu desničarskih gospodarskih krogov in skoraj odkritemu vmešavanju nekaterih severnoameriških krogov v čilske zadeve). Politične sile, ki podpirajo Allendejevo vlado so odgovorile na ta napad z veliko manifestacijo delavcev, ki so strnjeno dokazali, da nameravajo podpreti do kraja novo politično ureditev v državi.

Medtem so članki, ki jih severnoameriški časnikar Jac Anderson objavlja v nekaterih listih, še bolj razplamteli politični boj v Čilu. Anderson objavlja izredno zanimive podatke o dogodkih pred in med čiliskimi volitvami na katerih je zmagal Allende. Iz njih je razvidno, da je ameriška družba ITT (International Telephon and Telegraph) napela vse svoje sile, da bi Allende ne dobil oblasti v svoje roke. Ameriška vlada ni zanikala (ni pa tudi potrdila), da bi svoj čas skušala preprečiti, da bi Allende prišel na oblast. Odločno je obila le obtožbo, da je rovarila proti čilski republiki potem ko je Allende prevzel oblast v svoje roke.

Časnikar Anderson je objavil še v zadnjih dneh ponovne članke v katerih govori o rovarjenju ameriških diplomatov in predstavnikov industrijskih družb v Čilu v omenjenem razdobju.

Andersonova odkritja so povzročila veliko razburjenje v Čilu. Allendejeva vlada je celo naročila svojemu veleposlaniku v Washingtonu, naj preuči vso to zadevo skupaj z ameriškimi odgovornimi oblastmi.

Predsednik Allende je včeraj sklical v predsedniški palači sestanek odgovornih osebnosti raznih strank vladne koalicije «Ljudske enotnosti», katere je seznanil z dejavnostjo zarotnikov. Na kraju seje je generalni zan zz Allendejevo vlado. Sepulveda napovedal, da bodo v kratkem objavili uradno pojasnilo glede zarote, ki jo omenja Anderson v svojih spisih. Sepulveda je odločno odbil trditve opozicijskega tiska po katerih naj bi bil Anderson povezan zz Allendejevo vlado. Sepulveda je še pristavil, da vsi ti dogodki potrjujejo vmešavanje tujih organizacij in ameriške CIA v čilske zadeve.

Na kraju je treba še dodati, da je čilska policija v zadnjih urah aretirala še dva člana organizacije «Domovina in svoboda». Do sedaj so baje aretirali vsaj 10 oseb, ki pripadajo temu gibanju.

Kovček orožja v avtu francoskih «turistov»

MILAN, 28. — Milanska policija je aretirala danes zjutraj dva francoska državljana, ki sta med prtljago skrbno skrila pravcati arzenal in sicer mitraljez z dvema saržerjema, dve ročni bombi in tri revolverje. Poleg tega sta imela moža s seboj vse potrebščine za maskiranje in sicer naočnike, umetne brke in razna ličila.

Agenti so slučajno ustavili Francoza za normalno kontrolo osebnih dokumentov. Ker sta se moža uprla, so policaji pregledali njuno prtljago in so med dvojnim dnom kovčka odkrili orožje.

Kasacijsko sodišče zavrnilo priziv Borghesejevih odvetnikov

RIM, 28. — Kasacijsko sodišče je danes zavrnilo priziv, ki sta ga vložila odvetnika fašističnega voditelja Junia Valeria Borgheseja, proti zapornemu nalogu, ki ga je proti «črnemu princu» izdal rimski preiskovalni sodnik dr. De Lillo v zvezi s preiskavo o prevratniškem delovanju fašističnega prvaka.

ŽENEVA, 28. — Znanstveniki pripravljajo svojevrstno orožje za boj proti mamilom. Posebni urad Združenih narodov je namreč dal angleškemu biološkemu inštitutu na razpolago približno 90 milijonov lir, da odkrije katere vrste žuželk in drugih parazitov napadajo razstline iz katerih pridobivajo opij, hašiš in marijuano. Ko bodo odkrili te vrste žuželk, jih bodo spustili v predelih, kjer gojijo tovrstne razstline.

KLJUB MOBILIZACIJI VOJAŠTVA IN POLICIJE

Brezuspešno iskanje ugrabljenih tehnikov

Kaže, da turška vlada ne bo pristala na pogajanje z ugrabitelji — Heath je izrazil turškemu kolegu zaskrbljenost za usodo ugrabljenih Angležev

ANKARA, 28. — Turška vojska in policija sta mobilizirali vse razpoložljive moče za iskanje treh britanskih tehnikov, ki so jih ugrabili pripadniki turške ljudske revolucionarne fronte. Tisoči vojakov pregledujejo gozdnati predel ob Črnem morju, vendar do sedaj brez uspeha. Minister za notranje zadeve Kubat osebno vodi preiskavo.

Oblasti so tudi razpisale denarno nagrado v višini 4 milijonov za tistega, ki bo dal pomembne informacije za aretacijo ugrabiteljev.

Britanski ministrski predsednik Edvard Heath je danes izrazil turškemu kolegu svojo zaskrbljenost za usodo treh britanskih tehnikov, ki so bili zaposleni pri vojaški radarski postojanki v Unji. Vest je sporočil časnikarjem minister za zunanje zadeve Douglas Home, ki je dejal, da je turška vlada že izrazila svoje obžalovanje, ker je prišlo do ugrabitve in je dala zagotovila, da bo storila vse kar je v njeni moči, da bi našla ugrabitelje.

Kaže, da je življenje treh britanskih tehnikov tesno povezano z usodo treh turških revolucionarjev, ki jih je turško sodišče obsodilo na smrt, češ da so skušali vzpostaviti v državi marksistični režim. Turški predsednik Ismet Inonu je včeraj zvečer izjavil, da so ugrabitelji pustili pismo, v katerem so zahtevali osvoboditev treh obsojencev v zameno za britanske tehnike.

Guverner pokrajine Ordu, in poveljnik oporišča, kjer so delali ugrabljeni strokovnjaki sta demantirala to vest. Politični opazovalci pa kljub temu menijo, da sta usodi Angležev in treh revolucionarjev tesno povezani.

Vse kaže, da turška vlada nima nobenega namena pogajati se z ugrabitelji. Možno je, da je s tem vlada obsodila Britance na smrt. Že maja lani so pripadniki neke levičarske organizacije ugrabili izraelskega veleposlanika v Ankari, vendar oblasti niso pristale na njihove pogoje in so aretirale tisoč oseb, ki so bile osumljene, da so imele stike, z levičarskimi organizacijami. Zato so ugrabitelji po šestih dneh usmrtili veleposlanika.

SPOROČILO ŠTABA ZA ZDRAVSTVENO ZAŠČITO SFRJ

Petinsedemdeset primerov obolenj Sedem žrtev epidemije črnih koz

Uspešni ukrepi za pobijanje epidemije - Dolg in vztrajen boj za izolacijo domnevnih okužencev - Turisti se niso ustrašili

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 28. — Štab za zdravstveno zaščito prebivalstva od črnih koz pri zveznem tajništvu za delo in socialno politiko je objavil danes obširno poročilo o sedanjem poteku boja proti kozam, v katerem se med drugim navaja, da so doslej zabeležili 75 primerov obolenj in to 44 v pokrajini Kosovo, 23 v Beogradu, 7 v Čačku in enega v Novem Pazarju. Od obolelih je do sinoči umrlo 7 ljudi, in sicer 3 v Beogradu, 3 na Kosovem in eden v Čačku. Prve primere bolezni, se poudarja v sporočilu, so zabeležili 14. marca v vaseh Danjane in Ratkovac v občinah Orahovac in Džakovica na Kosovem. Takoj je bil opravljen epidemiološki pregled in 16. marca je bilo ugotovljeno, da gre za črne koze. O tem sta bili naslednji dan obveščeni jugoslovanska javnost in svetovna zdravstvena organizacija. Bolezen, kot je ugotovljeno, je prinesel eden od romarjev v mohamedansko sveto mesto na Bližnjem vzhodu. Dejstvo, da so se koze po 40 letih ponovno pojavile v Jugoslaviji, je mobiliziralo zdravstvene oblasti Kosova in Srbije, ki sta takoj sprejeli učinkovite ukrepe, da se bolezen lokalizira. Glavna akcija je bila usmerjena na iskanje oseb, ki so na kateri koli način prišle v stik z obolelimi in na njihovo izoliranje ter na množično cepljenje prebivalstva. Samo na Kosovem je izoliranih 194 oseb, ki so bile v stiku z bolniki in poslanih v karanteno v bolnišnico v Džakovici.

V bolnišnico v Novem Pazarju je bil 20. marca sprejet bolnik, ki je bil, kot ugotovljeno po laboratorijskem pregledu, okužen. Oseba je bila v sorodstvu in v stiku z neko drugo osebo, ki je 10. marca umrla iz neznanih razlogov v travmatološkem oddelku I. kirurške klinike v Beogradu. Ta oseba je bila, kot so pozneje ugotovili, en dan na kliniki za kožne bolezni v Beogradu in dva dni prej na kožnem oddelku bolnišnice v Čačku. Ta oseba je verjetno okužila v beograjski bolnišnici drugi dve osebi (med njimi mlado bolničarko), ki sta nato umrli. Ko so ugotovili, da je oseba, ki je umrla na traumatološkem oddelku v Beogradu, v sorodstvu z okuženo osebo v Novem Pazarju, so takoj podvzeli ukrepe, da se najdejo in izolirajo vse osebe v Čačku in v Beogradu, ki so na katerikoli način prišle v stik z umrlim. Podobno so ravnali tudi v Novem Pazarju. Istočasno je bila proglašena karantena v kliniki za kožne bolezni v travmatološkem oddelku v Beogradu in kožnem oddelku bolnišnice v Čačku ter v bolnišnici v Novem Pazarju. Pričelo se je istočasno tudi cepljenje prebivalstva v Beogradu, Zagrebu in Novem Pazarju. V Beogradu in Čačku je bilo izoliranih okrog 240 oseb, ki so na kateri koli način prišle v stik z obolelimi.

V sporočilu štaba za zaščito prebivalstva od koz se ugotavlja, da je bolezen z odločno in hitro akcijo lokalizirana, da je omejena na področje Srbije in pod nadzorstvom zdravstvenega osebja in da ne bo prišlo do širjenja. Štab meni, da je spričo splošnega stanja in sprejetih ukrepov odvečen vsak strah.

Pristojni krogi v Beogradu zagotavljajo, da so vesti nekaterih časopisov o pojavu bolezni v nekaterih drugih krajih razen v Novem Pazarju, Čačku, Beogradu in v dveh vaseh pokrajine Kosovo, neresnične. Te vesti so se pojavile zaradi nekaterih strogih ukrepov, ki so jih sprejele krajevne oblasti v nekaterih krajih, med drugim v občini Šid in pa zaradi tega, ker se zaščitni ukrepi niso izvajali istočasno v vseh krajih Jugoslavije. Na Hrvaškem so na primer šele danes ukazali cepljenje otrok od 1. do 4. leta starosti, šoloobveznih otrok, študentov in zaposlenih. Prav tako je republiški štab za karantenske bolezni prepovedal obisk bolnikov v bolnišnicah. Danes je začelo veljati obvezno cepljenje tudi v Sremu, Banatu in Novem Sadu.

Vesti o bolezni koz v Srbiji niso zmanjšale zanimanja inozemskih turistov za Jugoslavijo. To med drugim dokazuje dejstvo, da je samo danes prispelo s sedmimi letali v Dubrovnik na petnajstdnevne počitnice okrog 555 turistov iz Zahodne Nemčije, Danske in Švedske.

Strokovnjak svetovne zdravstvene organizacije za črne koze dr. Reinhard Lindner je po šestdnevnem bivanju na Kosovu izjavil, da je zadovoljen z napori, ki jih podvzemajo oblasti in zdravstveni organi na ogroženem področju in da je prepričan, da bodo ti napori uspešni.

Po najnovejšem sporočilu štaba za zdravstveno zaščito prebivalstva zveznega tajništva za delo in socialno politiko je svetovna zdravstvena organizacija poslala danes Jugoslaviji kot pomoč 500 tisoč doz cepiva. Iz istih virov se je zvedelo, da je Bolgarija poslala 600 tisoč, Romunija 300 tisoč, Albanija 200 tisoč doz cepiva Zahodna Nemčija pa cepiva v vrednosti 50 tisoč nemških mark. Švicarska vlada je obvestila, da pošilja 2.325.000 doz, medtem ko svetovna organizacija napoveduje pošiljko še 1 milijona doz.

B. B.

Črne koze v Avstriji in Zahodni Nemčiji?

DUNAJ, 28. — Sedem ljudi so izolirali v Avstriji v karanteno zaradi domnevne okužbe od črnih koz. Met temi sta dva Avstrijca, ki sta bila 23. marca v Kosovu, kjer sta novačila delavce za delo v Avstriji. Na jugoslovansko avstrijski meji avstrijske oblasti skrbno ugotavljajo od kje prihajajo potniki iz Jugoslavije.

Večja zaskrbljenost pa vlada v Hannoverju (Zahodna Nemčija) kjer so postavili v karanteno 165 ljudi, ki so bili neposredno, ali posredno v stiku z nekim jugoslovanskim državljanom. Baje je laboratorijsko dokazano, da je bil moški okužen z virusom črnih koz. Zahodnonemške oblasti so za vsak primer uvedle strog nadzor nad potovanjem ljudi iz in v Jugoslavijo.

DAKA, 28. — Epidemija črnih koz je zajela novoustanovljeno državo Bangla deš. Po neuradnih vesteh kaže, da je epidemija povzročila številne smrtne žrtve, govori se celo o 1.000 mrtvih. Po vesteh iz Novega Delhija, so bengalske zdravstvene oblasti povsem nezmožne za boj proti črnim kozam, ker v državi ni specializiranih bolnišnic, kjer bi zdravili to bolezen.

Včeraj je na zagrebški železniški postaji izbruhnil močan požar, ki je povzročil veliko materialno škodo. Oblasti so uvedle preiskavo, da bi ugotovile vzrok požara. Na sliki: izvedenci pregledujejo pogorišče

Radio Televizija

SREDA, 29. MARCA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 14.15, 17.17, 22.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.10 Izbrali smo za vas; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 «Musici del Friuli»; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.50 Zahodnonemški pihalni sekstet; 19.10 Higiena in zdravje; 19.45 Ruske pesmi; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 22.20 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 «Il locandiere»; 15.45 Simf. koncert.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.00 17.00, 19.15, 22.15 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.00 Revija pesmi; 8.30 Današnji gostje; 9.00 Otroški kotiček; 10.05 Medigra; 10.25 Prisluhnimo jim; 11.00 Koncert; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.15 Brazilski pevci; Prenos RL; 15.30 Od Triglava do Jadrana; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Iz priljubljenih oper; 17.10 Vaši pevci; 17.30 Merkujeva glasba; 18.15 Ansambli; 18.30 Plošče; 19.30 Prenos RL; 22.15 Pop jazz; 22.35 Komorna glasba; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 12.10 Neposredni prenos iz Ul. Asiago; 13.15 Neapeljske popevke; 14.00 Veselo popoldne; 16.00 Otroški kotiček; 16.20 Za vas mlade; 18.20 Kako in zakaj; 19.10 Srečanje s Penderenckim; 19.30 Motivi iz slavnih glasbenih komedij; 20.20 Odhod in prihod; 21.15 Volilna tribuna; 21.45 Radijska igra: «Kristus».

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojejo «I formula Tre» in Ferri; 8.40 Operni odlomki; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Popevke; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 Spored s P. Villaggiom; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 in 15.15 Plošče; 16.00 Draga RAI; 18.40 Vprašaj; 19.00 «La Marianna»; 20.10 Srečanje petih; 21.00 Plošče; 22.40 Radijska priredba; 23.20 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Mozartov koncert; 11.40 It. sodobna glasba; 12.20 Operni odlomki; 13.00 Medigra; 14.30 Portret avtorja; 15.30 Pianist C. Kahn; 16.15 Radijska igra; 18.45 Mali planet; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Francoska filozofija; 21.30 Srečanje s Saint-Saënsom.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 It. sodobna glasba; 9.45 Baročni koncert; 10.20 Sopranistka R. H. Capnist; 11.00 Medigra; 12.00 Glasba iz 19. stoletja; 12.30 Plošče; 13.30 Simf. koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.25 Z orkestrom Weston; 9.40 Iz glasbenih šol; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Ponchielli: «Gioconda»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.15 Zabavna glasba; 14.10 Zamejski zbori pojo; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 J. Ipavec - K. Cipci: «Možiček»; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 z orkestrom Gardner; 17.10 Jezikovni pogovori; 17.25 Naša glasbena galerija; 18.15 Slovenske popevke; 18.30 Naš razgovor; 20.00 Simf. orkester RTV Ljubljana v stereo studiu; 22.15 S festivalov jazza; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

10.30 TV v šoli; 12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Čas za ribolov; 13.30 Dnevnik; 15.00 TV v šoli: tečaj angleščine; 16.00 Srednja šola; 16.30 Višja srednja šola; 17.00 TV za najmlajše: Igra stvari; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: TV film «Nevarne tablete»; 18.45 Portret avtorja; 19.15 Kulturna oddaja: Kmečke zadruge; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Volilna tribuna: debata med predstavnikoma KPI in PSI; 21.30 Vidocquove pustolovščine; 22.30 Prenos športnega dogodka; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Jaz in . . .; 21.30 Celovečerni film: «Ujetnik sanj».

JUG. TELEVIZIJA

8.20 TV v šoli: Brazilija, Jelas polje, Elegija, Svetloba in sonce, Življenje v akvariju, Blagoje Bersa, Aktualnosti; 17.35 Don Kihot — serijski film; 18.00 Obzornik; 18.15 Košarka Jugoplastika:Crvena zvezda; 19.45 Risanka; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV konferenca; 21.30 Nogomet Madžarska:ZRN; 23.00 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

17.50 Nogomet: Madžarska—ZRN; 20.00 Otroški kotiček: Kašmir; 20.15 Poročila; 20.30 Dokumentar: V Italiji se imenuje ljubezen; 21.20 Harmonika C. Venturija.

Usmrtitev ali zapor za Oberdana Sallustra?

Danes opolnoči zapade dokončni rok, ki so ga ugrabitelji dali upravi tovarne Fiat Concord, za izpolnitev njihovih zahtev

BUENOS AIRES, 28. — Danes ponoči ob 24. uri je zapadel rok, ki so ga ugrabitelji Oberdana Sallustra dali družbi Fiat Concord in argentinski vladi za ugoditev svojih zahtev. Kot je znano, je buenosaireška vlada zavrnila vsakršno pogajanje z gverilci, ki so ugrabili direktorja tovarne. Predsednik Lanousse je celo prepovedal upravi tovarne pogajanja z ugrabitelji in je časnikom prepovedal objavo sporočil ljudske revolucionarne vojske.

Kaže, da skuša tovarna Fiat ugoditi vsaj delno zahtevam ugrabiteljev in sicer tistim, ki ne kršijo prepovedi argentinske vlade. Po neuradnih vesteh bo uprava podjetja ponovno zaposlila delavce, ki jih je odpustila po lanski stavki in bo oddaljila iz tovarne policijske agente, ki stražarijo po incidentih, do katerih je prišlo med lansko manifestacijo delavcev.

Ugrabitelji so danes zjutraj sporočili Fiatovi upravi, da ima še 24 ur časa. Če tovarna ne bo v tem roku sprejela vseh zahtev gverilcev, bodo ti usmrtili Sallustra. V nasprotnem primeru pa bo ljudska revolucionarna vojska spremenila smrtno obsodbo v zaporno kazen. To pomeni, da gverilci ne bodo izpustili Sallustra, tudi če bo tovarna izpolnila vse njihove zahteve. V današnjem sporočilu ugrabitelji tudi niso več zahtevali osvoboditve 50 zaprtih revolucionarjev, kaže pa, da so prepustili Fiatovi upravi pogajanja z vlado v tem smislu.

Po nepotrjenih vesteh, je bivši argentinski predsednik Arturo Illia sprejel posredovanje med ugrabitelji in tovarno Fiat. Danes zjutraj se je Illia namreč sestal s predsednikom družbe Fiat Concord Aureliem Pecceiem.

Illia je sicer demantiral vest, da je sprejel posredništvo, njegova hči pa je nekaj ur pozneje potrdila novico. Tudi državna tiskovna agencija trdi, da Illia posreduje med tovarno in ugrabitelji, kar povezuje tudi z dejstvom, da zet bivšega ministrskega predsednika, odvetnik Gustavo Soler brani številne pripadnike levičarskih gibanj.

Arturo Illia je bil argentinski predsednik od leta 1963 do leta 1966, ko so ga strmoglavili vojaški zarotniki.

Tudi papež Pavel VI. je preko buenosaireškega nadškofa posredoval pri ugrabiteljih za življenje Fiatovega direktorja.